

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี
หลักสูตรการจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชน
บ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
Tourism Development and Management A Case study of Agro-Tourism at Ban
Bangplup, Moo 4, Bangprom Subdistrict, Bangkondee District, Samut Songkhram Province

โดย นางสาวกนกกานต์ ก้องเวหา
นางสาวเบญจพร วิบุรณกาล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย
อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนก เลิศพานิช)

หลักสูตรการจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อม รับรองแล้ว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรงค์ เมฆโหรา)

ประธานสาขาวิชาพัฒนการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษปริญญาตรี

เรื่อง

การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบาง
พลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

Tourism development and management A case study of Agro-Tourism at Ban
Bangplup, Moo 4, Bangprom Subdistrict, Bangkontee District, Samut Songkhram Province

โดย

นางสาวกนกกานต์ กิ่งเวหา

นางสาวเบญจพร วิบุรณกาล

เสนอ

หลักสูตรการจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อม

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

(การจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อม)

ปีการศึกษา 2554

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง

การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร บ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

Tourism Development and Management : A Case Study of Agro-Tourism at Ban Bangplup, Moo 4, Bangprom Subdistrict, Bangkontee District, SamutSongkhram Province

ผู้วิจัย

นางสาวกนกกานต์ ก้องเวหา

นางสาวเบญจพร วิบุรณกาล

ชื่อปริญญา

วิทยาศาสตรบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อม)

สาขาวิชา

พัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

หลักสูตร

การจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อม

คณะ

เทคโนโลยีการเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนก เลิศพานิช

บทคัดย่อ

การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร บ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบาง พลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการและการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

จากการศึกษาพบว่าจากการที่ชุมชนนำหลักการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาปฏิบัติ ทำให้ชุมชนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้นและมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก รวมถึงสภาพแหล่งท่องเที่ยวก็มีความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา ผลลัพธ์ที่ในชุมชนมีการพัฒนาปรับปรุงให้มีมาตรฐานและมีการเพิ่มมูลค่าทำให้เป็นที่ต้องการมากขึ้น ตลอดจนมีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้หลากหลายเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ มากขึ้น ทั้งจากภาครัฐและเอกชน โดยในส่วนใหญ่ปัญหาที่พบมีอยู่บ้างแต่ไม่เกิดผลเสียมากนัก ได้แก่ ในเรื่องของจัดการด้านขยะของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน ในส่วนของอุปสรรคนั้น เป็นเรื่องของมัคคุเทศก์ผู้นำเที่ยวที่ยังขาดทักษะทางด้านภาษาอังกฤษอยู่บ้าง แต่ทางชุมชนก็จัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มทักษะต่างๆ ให้กับมัคคุเทศก์ ตลอดจนมีหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาแนะนำส่งเสริมหรือจัดผู้เชี่ยวชาญเข้ามาฝึกอบรมมัคคุเทศก์ให้กับชุมชนอยู่เสมอ

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือ การวางแผน การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนก เลิศพานิช อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาพิเศษให้สำเร็จและลุล่วงไปด้วยดี กราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อมทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ในด้านต่างๆ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งมาโดยตลอด อีกทั้งกราบขอบคุณ รองนายกอบต.บ่ารุง โชติช่วงและนายสมทรง แสงตะวัน ผู้เป็นประธานชุมชน ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นอย่างดีและนำไปสู่ผลสำเร็จในการทำกรวิจัย และขอขอบคุณนางสาวเสาวลักษณ์ วิบุรณ์กาล นักศึกษาปริญญาโทที่แนะนำหัวข้อในการจัดทำปัญหาพิเศษและให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการจัดทำรูปเล่มในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ขอบคุณกำลังใจและความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ หลักสูตรการจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อมรุ่นที่ 4 ทุกคน สุดท้ายนี้กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัยโดยเฉพาะให้คำปรึกษาและกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด

นางสาวกนกกานต์ ก้องเวหา
นางสาวเบญจพร วิบุรณ์กาล
เมษายน 2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญภาพ	ข
คำนำ	1
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
วิธีดำเนินการวิจัย	28
ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	30
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	47
เอกสารอ้างอิง	51
ภาคผนวก	55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
1	อาจารย์สมทรง แสงตะวัน เป็นผู้นำในการจัดการท่องเที่ยว	56
2	ผู้วิจัยร่วมสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชน	56
3	ผู้วิจัยร่วมสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากรองนายกอบต. นายบำรุง โชติช่วง	57
4	ผลิตผลจากการเกษตรในชุมชน	57
5	ที่พักโฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยว	58
6	ศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรชุมชน	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อประเทศต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงินและการลงทุน จากจุดเริ่มต้นของปัญหาดังกล่าว ทำให้รัฐบาลไทยจึงเริ่มที่จะคิดหาวิธีในการหาธุรกิจที่มีต้นทุนในการผลิตต่ำ แต่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่ถูกเลือก เนื่องจากในประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวอยู่มากมายและมีอยู่ในทุกภาคของประเทศ ทำให้การส่งเสริมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจึงถูกมองว่าน่าจะเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดและสามารถพัฒนาเป็นเศรษฐกิจหลักในการมาช่วยวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศได้ (อิศรภุช และคณะ, 2552)

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อีกทั้งยังมีแนวโน้มจะทวีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสามารถนำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้ามาช่วยแก้ไขสถานะการขาดดุลชำระเงินของประเทศที่สืบเนื่องมาจากการขาดดุลการค้า ส่วนการท่องเที่ยวภายในประเทศก็ช่วยกระตุ้นให้เกิดการลงทุนผลิตสินค้าและบริการต่างๆ อันเป็นการช่วยสร้างงานและกระจายรายได้ไปสู่ทุกระดับอาชีพ

ทั้งนี้จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่นับวันจะเจริญเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยจึงแสดงทิศทาง การดำเนินงานในปี พ.ศ. 2546 ให้เป็นปีแห่งการปฏิรูปการท่องเที่ยว มุ่งสู่การเป็นเมืองหลวงทางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าและบริการ การพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยว ให้แก่ประเทศในอัตราที่สูงขึ้นทุกปี (ฉลองศรี, 2551)

เนื่องด้วยในกระแสปัจจุบันการท่องเที่ยวมีรูปแบบที่หลากหลายและน่าสัมผัสมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองและสร้างทางเลือกใหม่ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ การท่องเที่ยวชุมชนจึงถือเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ โดยนักท่องเที่ยวได้หันเหความสนใจจากการท่องเที่ยวต่างประเทศมาเที่ยวภายในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลซึ่งได้ให้ความสำคัญของการท่องเที่ยว โดยกำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงได้มีการรณรงค์ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเน้นให้เกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแบบเข้มแข็งและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้ให้กับชุมชนสามารถนำไปสู่สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการดูแลทรัพยากรภายในชุมชนของตนเอง และพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นจุดเด่นในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน หรือ Community Based Tourism (CBT) นั้นเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างจากการท่องเที่ยวโดยทั่วไป โดยเป็นเรื่องของการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนท้องถิ่นและผู้มาเยือน รูปแบบการท่องเที่ยวจะเน้นที่ความสอดคล้องของบริบทด้านพื้นที่และความพร้อมของชุมชนเป็นหลัก การจัดการท่องเที่ยวจึงต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบต่างๆ ของชุมชน ประกอบด้วย ผู้คน สภาพแวดล้อม ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่มีอยู่แต่เดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ขึ้นมา ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (กรวรรณ, 2552) ซึ่งการท่องเที่ยวชุมชนอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป โดยขึ้นอยู่กับรูปแบบ ลักษณะ และจุดเด่นด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวแบบพักกับชาวบ้าน หรือโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับชาวบ้าน เพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวบ้านและชุมชน

จากการที่กระแสความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้คนในปัจจุบันได้เปลี่ยนไป นักท่องเที่ยวเริ่มหันมาให้ความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดขึ้นพร้อมกับความรู้สึกที่ต้องการช่วยกันรักษาสีเขียวและต้องการที่จะสัมผัสกับธรรมชาติมากขึ้น จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่เฉพาะเจาะจงหลายรูปแบบที่เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร นับว่าเป็นการท่องเที่ยวที่เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวในชุมชนและการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพราะการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) คือการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหลัก ที่สามารถดึงดูดความสนใจให้แก่นักท่องเที่ยว โดยมีการจัดระบบการให้บริการไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน และเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมถึงมีการวางแผนป้องกันและวางแนวทางแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ อีกทั้งเป็นการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาลักษณะการดำรงชีวิตของเกษตรกร ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน การพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นนั้นอีกด้วย (จุฑาทิพย์ และคณะ, 2550)

โดยรัฐบาลได้มีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อสนับสนุนการกระจายโอกาสและสร้างรายได้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน จากปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในสภาพความเป็นจริง ชุมชนในหลายพื้นที่ที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนมาระยะหนึ่ง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นปีแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้การท่องเที่ยวชุมชน กระจายตัวมากขึ้น ส่งผลให้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก และจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพของประเทศไทยจึงได้มี พระราชบัญญัติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นโยบายด้านการท่องเที่ยวช่วงปี พ.ศ.2540 - 2546 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดนโยบายไว้เป็นกรอบการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้วว่ามีภารกิจส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวควบคู่กับสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาวและคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542)

พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2551 ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้จะเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศให้เป็นอย่างมีระบบสอดรับและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวมีเอกภาพ และมีความต่อเนื่องตลอดจนเพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและเหมาะสม

สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงตลอดทศวรรษที่ผ่านมาถือว่าเป็นพลังขับเคลื่อนที่มีบทบาทชัดเจน เป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนชาวไทย แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกมีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะการแข่งขันด้านคุณภาพการบริหารจัดการและเป็นการบริหารจัดการอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นหากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเป็นส่วนหนึ่ง ของการขับเคลื่อนเชิงเศรษฐกิจแล้ว ย่อมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพในด้านต่างๆ อย่างเป็นมาตรฐานสากล (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2551)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในฐานะหน่วยงานหลักของประเทศที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศได้เห็นความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อไปนำสู่ความเป็นมาตรฐานสากล และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันจึงได้จัดทำโครงการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นประจำอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยจัดเป็นประจำทุก 2 ปี สำหรับในปี พ.ศ. 2553 นี้เป็นการจัดประกวดเป็นครั้งที่ 8 ซึ่งถือว่าผลงานจากโครงการฯ เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์และส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเป็นมาตรการเชิงบวกที่ช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพเทียบได้กับรางวัลนานาชาติ และได้กลายเป็นเครื่องหมายรับประกันคุณภาพสินค้าทางการท่องเที่ยว (Tourism Accreditation) ที่สร้างความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจาก นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และประการสำคัญ จะส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยให้ยั่งยืน โดยวัตถุประสงค์สำคัญของการจัดประกวดโครงการฯ ดังกล่าว เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศให้เกิดจิตสำนึกในการบริหารจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบและสร้างการยอมรับของรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในระดับนานาชาติรวมทั้งแสดงเจตนารมณ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในการส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางการตลาดให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยที่เน้นการดำเนิน

ธุรกิจอยู่บนพื้นฐานการจัดการที่ยั่งยืนความตระหนักในการรักษาคุณภาพสินค้าและบริการโดยประเภทรางวัล แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- (1) รางวัลประเภทแหล่งท่องเที่ยว
- (2) รางวัลประเภทที่พักนักท่องเที่ยว
- (3) รางวัลประเภทรายการนำเที่ยว
- (4) รางวัลประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (5) รางวัลประเภทการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

สำหรับเกณฑ์การตัดสินรางวัลประเภทต่างๆ ในการประกวดโครงการฯ นั้นมีกรอบแนวคิดหลักเกณฑ์การตัดสินรางวัลตามมาตรฐานสากลมุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน 4 มิติ การเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิต การมีส่วนร่วมของชุมชน ความรับผิดชอบต่อสังคมแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแนวคิดการสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ และมีความพร้อมด้านส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว

โดยในสาขาแหล่งท่องเที่ยวในหมวดชุมชน ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมเพียงแห่งเดียวคือ ที่ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน มีการจัดระบบองค์ความรู้ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่น่าเสนอนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ตักบาตรชนมครก การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อาทิ ผลไม้กลับชาติ ชุมชนให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม การปลูกผักโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ ผลิตปุ๋ยน้ำ น้ำส้มควันไม้ ผลไม้ดูดกลั่น มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงมีการรวมกลุ่มโฮมสเตย์ที่เข้มแข็งอีกด้วย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงเกษตร ของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องด้วยผู้วิจัยเล็งเห็นว่า ในปัจจุบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนกำลังเป็นที่น่าจับตามองและเป็นที่น่าสนใจแก่บรรดานักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการสัมผัสกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมาได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วและในอนาคตมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นเป็นเครือข่ายมากขึ้น ทั้งนี้รูปแบบของการจัดการโดยชุมชนเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการและสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และในขณะเดียวกันก็เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจชุมชนของคนในท้องถิ่นอีกด้านหนึ่งด้วย ดังนั้นหากทำให้แหล่งท่องเที่ยวชุมชนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพแล้วก็จะทำให้การท่องเที่ยวเกิดการขยายตัวอย่างมีมาตรฐานและก่อให้เกิดประโยชน์สู่ชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามมาศึกษา และปัจจัยที่มีผล

ต่อการจัดการและการพัฒนาอันจะนำไปสู่การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ
ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการและการจัดการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการจัดการและการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการและการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ด้านพื้นที่และแหล่งข้อมูล
ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
2. ด้านเนื้อหา
ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเฉพาะการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการและการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการ หมายถึง ขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่างๆสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลด้วยคนและทรัพยากรขององค์การ ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ได้แก่ ขบวนการ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ขบวนการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้แล้วคือ การทำให้ลักษณะเดิมเปลี่ยนไป โดยมุ่งหมายว่าลักษณะใหม่ที่เข้ามาแทนที่นั้นจะดีกว่าลักษณะเก่า ในที่นี้หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ปัจจัย หมายถึง เหตุที่ทำให้เกิดผลหรือหนทาง ในที่นี้หมายถึง เหตุหรือสิ่งที่มีผลทำให้เกิดผลในการนำนโยบายการนำนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้นหรือเพื่อหาความรู้ ในที่นี้หมายถึง การท่องเที่ยวในชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ กิจกรรม หรือสิ่งอื่นใด ที่สามารถให้คุณค่าเชิงการท่องเที่ยว ซึ่งปรากฏได้ทั้งในลักษณะรูปธรรมและนามธรรม โดยในที่นี้หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ทางการเกษตรที่การประกอบกิจกรรมทางการเกษตรต่างๆ โดยมุ่งเน้นทางการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของคนในท้องถิ่น ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้มาทำให้เกิดประโยชน์ ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และตัวเกษตรกร โดยในที่นี้หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง เป็นการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อเยี่ยมชมศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินกับทัศนียภาพ สภาพทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม อย่างมีความรับผิดชอบ บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจต่อระบบนิเวศ และช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นด้วยแนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรและการไม่ทำลายสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ โดยในที่นี้หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

การท่องเที่ยวชุมชน หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้กำหนดกระบวนการทิศทาง และรูปแบบการท่องเที่ยวของตนเอง ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยวต่างๆ และมีส่วนได้ส่วนเสียของผลที่เกิดจากการท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวมีอยู่หลากหลายรูปแบบ ทั้งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต การอนุรักษ์ โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของ

ธรรมชาติเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนสู่คนรุ่นลูกหลานได้ต่อไปในอนาคต ซึ่งในที่นี้ หมายถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัด สมุทรสงคราม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร บ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้มีการกำหนดขอบเขตของการเสนอผลการศึกษา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
 - 1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว
 - 1.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยว
 - 1.3 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว
 - 1.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
 - 1.5 ประเภทของการท่องเที่ยว
2. แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
 - 2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน
 - 2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวโดยชุมชน
 - 2.3 หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน
3. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - 3.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - 3.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - 3.3 รูปแบบและกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - 4.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - 4.2 หลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - 4.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
5. ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ที่ควรได้รับการส่งเสริมจากทุกภาคส่วน เพราะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มนุษย์ได้มีการติดต่อระหว่างกัน มีการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีการแลกเปลี่ยนและศึกษาวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมตามมาอีกด้วย

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมสาระสำคัญของการท่องเที่ยวไว้อย่างครอบคลุม ได้แก่ ความหมายของการท่องเที่ยว ความสำคัญของการท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว องค์ประกอบของการท่องเที่ยว และประเภทของการท่องเที่ยว ตามรายละเอียดดังกล่าวนี้

ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางจากที่พักอาศัยประจำของตนไปยังสถานที่อื่น ทั้งภายในและภายนอกประเทศเป็นการชั่วคราว ซึ่งเป็นการเดินทางไปด้วยความสมัครใจไม่ใช่ถูกบังคับหรือเพื่อสินจ้าง โดยมีจุดประสงค์เพื่อไปพักผ่อนหย่อนใจ หาความเพลิดเพลิน เพื่อการศึกษา ศาสนา กีฬา เยี่ยมญาติมิตร ติดต่อธุรกิจ การประชุมสัมมนา เป็นต้น และมีการทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการไปเที่ยวชมทัศนียภาพที่สวยงาม หรือการเดินซื้อของต่างๆ และมีได้ไปเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ (บุญหลิบ และคณะ, 2552)

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

(ศรีญา, 2551) กล่าวว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญดังนี้

1. ความสำคัญเชิงเศรษฐกิจเพราะการเดินทางของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดรายได้จากการซื้อขาย บริการ และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดการหมุนเวียนของกระแสเงินไปทุกระดับของสังคมอย่างทั่วถึง สร้างรายได้ให้แก่ประเทศต่างๆ อย่างมากมาย อันเป็นการส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ

2. เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากการลงทุนจากต่างประเทศทำให้เกิดการเพิ่มปริมาณของเงินตราเข้ามาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดการกระจายรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตเป็นสังคมเมือง เช่น การสร้างโรงแรม การสร้างสนามบิน เป็นต้น

3. กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวจะทำให้มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่าเรือ และโทรศัพท์ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวนอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยวแล้ว ยังทำให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้รับความสะดวกในการดำรงชีวิตอีกด้วย

4. สร้างความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมภายในประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น สถานที่พักผ่อน การขนส่งการเกษตร การผลิตอาหารสำเร็จรูป การก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งหากนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมากเท่าใด สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ต้องสร้างให้เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้มีความเจริญเติบโตในภูมิภาคและท้องถิ่นนั้นๆ

5. เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้นจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่สูงขึ้นจึงทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น อาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพที่หลากหลาย มีการจ้างงานในสถานประกอบการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น โรงแรม ภัตตาคาร พิพิธภัณฑ์ ธุรกิจขนาดย่อมประเภทต่างๆ เป็นต้น จึงส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

6. เป็นการสร้างเสริมสันติภาพ สัมพันธไมตรีและความเข้าใจอันดี เพราะการเดินทางท่องเที่ยวทำให้ผู้คนที่แตกต่างกันในถิ่นที่อยู่อาศัย ภาษาและวัฒนธรรม ได้พบปะสร้างสัมพันธไมตรีต่อกัน ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างประชากรในประเทศเดียวกัน เกิดความสามัคคีของคนในประเทศ ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ นำไปสู่มิตรภาพที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยกันจรรโลงสัมพันธไมตรีที่ดั่งงามต่อไปในการสร้างสันติภาพให้แก่อีกโลก

7. เป็นการสนับสนุนฟื้นฟูและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรม เพราะวิถีชีวิตและความเป็นเอกลักษณ์ของคนในชุมชนต่างๆ เป็นสิ่งที่น่าศึกษา เรียนรู้และสัมผัสสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมเก่าแก่มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบเนื่องกันมา จึงควรค่าแก่การสนับสนุนอนุรักษ์และฟื้นฟูให้คงอยู่ต่อไปอย่างยิ่งยอน การสนับสนุนให้คนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมดังกล่าว นำไปสู่ความรักและความหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมของชาติในการช่วยกันอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

8. กระตุ้นให้เกิดการคิดค้นนำเอาทรัพยากรเหลือใช้มาผลิตเป็นสินค้าที่ระลึก เป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกจำหน่ายให้แก่ักท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น และนำรายได้เหล่านั้นมาพัฒนาชีวิตในครอบครัว

9. กระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือในประเทศเกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศ เมื่อประชาชนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญและคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งนำประโยชน์มาสู่ตนเองและท้องถิ่นอย่างยิ่งยอนทำให้เกิดแนวร่วมในการรักษาและหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวตลอดไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ทำให้เกิดการศึกษาค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวแก่สาธารณชน เช่น การผลิตสารคดีเรื่องราวของจังหวัดหรือประเทศต่างๆ ทำให้สาธารณชนได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวอันและเกิดแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว หรือต้องการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

11. เกิดการพัฒนาเชิงระบบเทคโนโลยีเพราะการสื่อสารด้วยระบบเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการจองที่พักในโรงแรม จองตั๋วเครื่องบิน หรือการหาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถถึงเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเห็นได้ว่าการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวมีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาเชิงระบบเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองการให้บริการในด้านการท่องเที่ยวอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางเพื่อไปทำกิจกรรมใดๆ ซึ่งย่อมมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวจะต้องมีการเดินทางโดยสมัครใจเป็นการชั่วคราว โดยมีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ใดก็ได้ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ ซึ่งวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของการท่องเที่ยวนั้น ดังที่ Douglas Foster ได้เขียนไว้ว่าความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเดินทางแบ่งออกได้ 9 ประการ (บุญเลิศ, 2548) คือ

1. การท่องเที่ยวพักผ่อนในวันหยุด (Holiday-Mass Popular Individual) เป็นการเดินทางในวันหยุดเพื่อพักผ่อนเพื่อขจัดความเมื่อยล้าทางร่างกายและจิตใจจากการทำงานให้หมดไป และเรียกพลังกลับคืนมาในการเริ่มต้นทำงานในวันใหม่ หรือบางคนอาจจะไปพักผ่อนจากอาการป่วยไข้ ซึ่งมักจะถือเอาภาวะอากาศเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าจะไปเที่ยวแห่งใด เช่น สถานที่บนเขาที่อากาศหนาวเย็น หรือ ชายทะเลที่มีลมพัดเย็นอยู่ตลอด เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรมและศาสนา (Cultural Religion) เป็นการเดินทางที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือศาสนาของประเทศต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น การศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชนพื้นเมือง รวมถึงการแสดงศิลปะการดนตรี หรือการร่วมปฏิบัติศาสนากิจของศาสนิกชนที่สำคัญ เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (Educational) เป็นการเดินทางเพื่อทำการวิจัยหรือสอนหนังสือ หรือเข้าศึกษาดูงาน ซึ่งมักจะพักอยู่ในสถานที่นั้นเป็นเวลานานนับเดือน เช่น การไปดูงานที่ยุโรป ไปบรรยายวิชาการท่องเที่ยวที่ประเทศสิงคโปร์ ไปทำวิจัยด้านสังคมที่ประเทศอินเดีย เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาและความบันเทิง (Sport and Recreation) เป็นการเดินทางเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬาหรือเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา เช่น การชมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก การเข้าร่วมแข่งขันกีฬาเซต หรือเป็นการเดินทางเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ เช่น การไปชมการแสดงโอเปร่า การไปชมการแสดงโขน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.การท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ (Historical and Special Interests) เป็นการเดินทางเพื่อไปเที่ยวชมโบราณสถานทางประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาทหินพิมาย โครงกระดุกมนุษย์โบราณ เป็นต้น

6.การท่องเที่ยวเพื่องานอดิเรก (Hobbies)เป็นการเดินทางเพื่อทำงานอดิเรก เช่น ไปวาดรูป ปลูกเขา ไปขี่ม้าที่ชายหาด ไปเล่นสกี เป็นต้น

7.การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมญาติมิตร (Visiting Friend/Relation) เป็นการเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติมิตร อันเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพให้ดียิ่งขึ้น เช่น ไปเยี่ยมเยียนเพื่อนที่ประเทศอังกฤษ ไปเยี่ยมลูกที่ประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

8.การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business) เป็นการเดินทางของนักธุรกิจที่ใช้เวลาที่เหลือว่างจากการปฏิบัติธุรกิจในสถานที่นั้น เพื่อถือโอกาสอยู่ท่องเที่ยวต่ออีกสักพัก เช่นการไปร่วมโปรแกรมนำเที่ยวหลังจากเจรจาซื้อสินค้า

9.การท่องเที่ยวเพื่อประชุมสัมมนา (Conference Congress) เป็นการเดินทางเพื่อเข้าร่วมการประชุมสัมมนา โดยปกติในการจัดประชุมสัมมนาผู้จัดมักมีรายการนำเที่ยวอย่างน้อย 1 ครั้ง ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาเป็นนักท่องเที่ยวสมบูรณ์แบบ ซึ่งมักจะเลือกเมืองที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นสถานที่ประชุมสัมมนา เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต พัทยา เป็นต้น

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การศึกษาองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ทำให้ทราบว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญต่างๆ จึงจะทำให้การท่องเที่ยวเกิดความสมบูรณ์ได้(บุญหลิบ และคณะ, 2552) มีองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1.องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว และ ธุรกิจในการประกอบการท่องเที่ยว

1.1นักท่องเที่ยว คือผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ ทั้งประสบการณ์ที่สามารถรับได้ด้วยทางกายสัมผัสและทางจิตใจ นักท่องเที่ยวจึงจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยหลักเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่ควรศึกษาเพื่อการวางแผนทางการท่องเที่ยว คือ ลักษณะพื้นฐานหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว โดยจำแนกตามลักษณะของเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ สถานภาพการสมรส และถิ่นพำนัก ซึ่งแต่ละปัจจัยจะส่งผลถึงพฤติกรรมการเดินทางและการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เพื่อนำมาวางแผนด้านขีดความสามารถในการรองรับของแต่ละพื้นที่ อีกทั้งยังควรวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยวและฤดูกาลท่องเที่ยวเพื่อนำมาพัฒนาและสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรม ประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ โดยแบ่งเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ เช่น ภูเขา ทะเล ป่าไม้ น้ำตก เป็นต้น และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคม และทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านบันเทิงและความเพลิดเพลินใจ

1.3 ธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งธุรกิจใอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการผลิตในหลายสาขา ทั้งการผลิตในสายการผลิตเดียวกันและการผลิตในต่างสายการผลิต นอกจากนี้สินค้าและบริการที่นักท่องเที่ยวบริโภคอาจเป็นทั้งสินค้าหรือ บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น หรือเป็นสินค้าหรือบริการที่ผลิตขึ้นมาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเป็นหลักก็ได้ โดยธุรกิจใอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบไปด้วย 6 ธุรกิจหลักคือ ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก ธุรกิจคมนาคมขนส่ง ธุรกิจและนันทนาการ

2. องค์ประกอบที่สนับสนุนการท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยว ความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง โครงสร้างพื้นฐาน และการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลและองค์กรเอกชน

2.1 ข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยว เป็นข้อความที่มีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งคนในท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว เช่น การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวและนำเสนอสิ่งทีคนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว หรือการอบรมการนำเที่ยวให้แก่คนในท้องถิ่น เป็นต้น และตัวนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้ใช้บริการทางการท่องเที่ยว เช่น การให้รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งแผนที่ท่องเที่ยว การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงนักท่องเที่ยว หรือการเตือนสิ่งทีนักท่องเที่ยวควรระมัดระวังและแนะนำการป้องกัน เป็นต้น โดยมีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นตัวกระจายข้อมูลข่าวสาร

2.2 ความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง ซึ่งนับเป็นปัจจัยทีสำคัญทีมีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ทีต้องการปลอดภัยในด้านต่างๆ จึงควรมีการจัดการด้านความปลอดภัย เช่น การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อช่วยเหลือและให้บริการต่างๆ แก่ นักท่องเที่ยว การแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการป้องกันและระมัดระวังตนเพื่อมิให้ได้รับอันตรายต่างๆ และการกำหนดมาตรการทีเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เป็นต้น อีกทั้งยังควรมีการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง เพราะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นการสร้าง **ความประทับใจในการให้บริการทีได้เดินทางเข้าสู่ประเทศนั้นๆ**

2.3 โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้การท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี โดยโครงสร้างพื้นฐานหลักๆ สำหรับรองรับการท่องเที่ยวได้แก่ ระบบไฟฟ้า จะต้องเพียงพอและใช้การได้ดี ระบบประปา ต้องสะอาด ถูกหลักอนามัยและมีปริมาณที่เพียงพอ ระบบสื่อสาร ที่มีความสะดวก รวดเร็ว ระบบสาธารณสุข ที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และระบบขนส่งสาธารณะ ซึ่งในพื้นที่ท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบควรมีสถานีการขนส่งต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยควรมีเครือข่ายเชื่อมโยงการขนส่งสาธารณะทั้ง 4 เส้นทาง คือ ทางอากาศ ทางรถไฟ ทางถนน และทางน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2.4 การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลและองค์กรเอกชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนจะต้องประสานความร่วมมือกัน เพราะประเทศใดก็ตามที่องค์กรของรัฐบาลและเอกชนมีความเข้าใจกัน ร่วมมือกันในการวางแผนพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาคการท่องเที่ยวก็จะพัฒนาเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

ประเภทของการท่องเที่ยว

ในปัจจุบัน การท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยและวัตถุประสงค์หลายอย่างในการแบ่งประเภท โดยได้แบ่งการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ (บุญเลิศ, 2548)

1. การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทาง สามารถแบ่งเป็นรูปแบบย่อยได้ 2 รูปแบบ คือ

1.1 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) เป็นการท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศ โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ในประเทศนั้น

1.2 การท่องเที่ยวภายในประเทศ (Internal Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเฉพาะภายในอาณาเขตของแต่ละประเทศนั้นๆ

2. การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง สามารถแบ่งเป็นรูปแบบย่อยได้ 3 รูปแบบ คือ

2.1 การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (Leisure Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อหลีกเลี่ยงหนีจากสภาพชีวิตประจำวันที่น่าเบื่อ อันเป็นการเดินทางเพื่อการพักผ่อนและหาประสบการณ์แปลกใหม่

2.2 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อไปติดต่อธุรกิจหรือไปประชุม โดยมีระยะเวลา 2-3 วันแรกให้ไปท่องเที่ยว

2.3 การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดจากความสนใจกิจกรรมพิเศษ โดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ คือ

(1) การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนาน ความชื่นชมในแหล่งธรรมชาติ และการศึกษาในแหล่งธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งการให้ความรู้ในลักษณะของวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และสถานที่ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเกี่ยวเนื่องกับความเป็นอยู่ของสังคม

(3) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง (Sport and Entertainment Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่สนองความต้องการและความพึงพอใจในการพักผ่อน เพื่อความสนุกสนาน รื่นเริง และมีการออกกำลังกาย โดยมุ่งเน้นการได้รับบริการที่เหมาะสม

(4) การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจและประชุมสัมมนา (Business and Convention Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดจากผลพลอยได้ในการเดินทางไปติดต่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนา ซึ่งอาจมีหรือไม่มีการศึกษาดูงานและการทัศนศึกษารวมอยู่ด้วยก็ได้ หรือมีเวลาว่างจากการติดต่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนาก็อาจเดินทางไปดูงานหรือทัศนศึกษาเองก็ได้

3.การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวตามลักษณะการเดินทาง สามารถแบ่งย่อยได้ 2 รูปแบบ คือ

3.1การท่องเที่ยวแบบกลุ่มเหมาจ่าย (Group Inclusive Tourism- GIT หรือ ALL Inclusive Tourism-AIT) เป็นการท่องเที่ยวที่ธุรกิจนำเที่ยวขายรายการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (Package Tour) ให้กับนักท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ โดยธุรกิจนำเที่ยวเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับยานพาหนะ ที่พัก อาหาร และการนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว

3.2การท่องเที่ยวแบบอิสระ (Free Individual Tourism -FIT) เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยววางแผนจัดการเดินทางด้วยตนเองทุกอย่าง หรืออาจใช้บริการของธุรกิจนำเที่ยวในการอำนวยความสะดวกบางอย่างด้วยก็ได้

4.การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวตามการตลาด สามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบย่อย คือ

4.1การท่องเที่ยวตลาดหรูหร่า (Elite Market Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่ต้องจ่ายค่าบริการในอัตราสูง เพราะมุ่งให้บริการทางการท่องเที่ยวแบบหรูหร่า

4.2การท่องเที่ยวตลาดมวลชน (MassMarketTourism) เป็นการท่องเที่ยวที่บริการทางการท่องเที่ยวแบบราคาถูก โดยเป็นการตอบสนองผู้เดินทางที่มีรายได้น้อย แต่มีปริมาณมาก

5. การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวตามการจัดการสามารถแบ่งย่อยได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

5.1การท่องเที่ยวแบบประเพณีนิยม (Conventional Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความพึงพอใจและปริมาณของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงการจัดการและผลกระทบด้านลบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

5.2การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพื่อสามารถรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจ และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ในขณะที่เดียวกันก็ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม และมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมอย่างสม่ำเสมอ โดยให้มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 รูปแบบ คือ

(1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และมีแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ ที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเป็นอย่างดีโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงศึกษาธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางธรรมชาติ เป็นต้น

(2) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมหรือชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น เพื่อให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน พร้อมทั้งได้ศึกษาความเชื่อ ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม ทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น และเกิดจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวงานประเพณีและศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยววิถีชีวิตในชนบท การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางวัฒนธรรม เป็นต้น

แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ปัจจุบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มว่าจะเติบโตมากขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นกระแสทางเลือกของการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง โดยมีชุมชนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวและเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ

ดังนั้น จึงได้มีการทบทวนประเด็นที่สำคัญของการท่องเที่ยวที่สำคัญเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนของการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน องค์ประกอบของการท่องเที่ยวโดยชุมชน และ หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้กำหนดกระบวนการ ทิศทาง และรูปแบบการท่องเที่ยวของตนเอง ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยววันนั้นๆ และมีส่วนได้ส่วนเสียของผลที่เกิดจากการท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวมีอยู่หลากหลายรูปแบบ ทั้งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต การอนุรักษ์ โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนสู่คนรุ่นลูกหลานได้ต่อไปในอนาคต (พิมพ์ระวี, 2553 ;สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, 2550)

องค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การทราบถึงองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในระบบของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างชัดเจนมากขึ้น (กรวรรณ, 2552)

องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ประกอบด้วย

1. ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม คือ
 - 1.1 ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์
 - 1.2 มีวิถีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
 - 1.3 ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
2. องค์กรชุมชน
 - 2.1 ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน
 - 2.2 มีปราชญ์ หรือมีผู้มีความรู้ และทักษะในเรื่องต่างๆ ที่หลากหลาย
 - 2.3 ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา
3. การจัดการ
 - 3.1 มีกฎ กติกา ในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว
 - 3.2 มีองค์กรหรือกลไกในการทำงานเพื่อจัดการท่องเที่ยว และสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้
 - 3.3 มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
 - 3.4 มีกองทุนของชุมชนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน
4. การเรียนรู้
 - 4.1 ลักษณะของกิจกรรมท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
 - 4.2 มีระบบการจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน
 - 4.3 สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน

หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ดีขึ้น จึงควรทำการศึกษาถึงหลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างละเอียด ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังนี้ (กรวรรณ, 2552)

1. การท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องมาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงและชุมชนเป็นเจ้าของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วมทั้งการคิดร่วม วางแผนร่วม ทำกิจกรรมร่วม ติดตาม ประเมินผลร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกัน และรับประโยชน์ร่วมกัน และคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างมีศักดิ์ศรี มีความเท่าเทียมกัน มีความเป็นธรรม

3. ชุมชนต้องมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นชมรม เป็นองค์กร และต้องมีความเข้มแข็งพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ และพร้อมจะหยุดเมื่อเกินความสามารถในการจัดการ

4. มีกฎ กติกา ที่เห็นร่วมจากชุมชนเพื่อสำหรับการจัดการท่องเที่ยวที่ชัดเจน

5. เป็นการนำรายได้หรือประโยชน์อื่นๆ มาสู่ชุมชนและเกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่คนในชุมชน

6. การท่องเที่ยวจะไม่ใช่อำชีพหลักของชุมชน และชุมชนต้องดำรงอาชีพหลักของตนเองไว้ได้ และคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น

7. ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อชุมชน และทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่ใกล้เคียง รวมถึงต้องมีความยั่งยืน ทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยว และการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวคือ ต้องเป็นการให้ประสบการณ์หรือนันทนาการที่ดีแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงยังก่อให้เกิดจิตสำนึกในการท่องเที่ยวที่ดี

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรนับเป็นทางเลือกใหม่ของนักท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในพื้นที่เกษตรกรรม เป็นการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหลักโดยเป็นไปในลักษณะที่ให้ชุมชนเกษตรใช้ประโยชน์จากการนำทรัพยากรทางการเกษตรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวเกษตร และสามารถที่จะร่วมทำกิจกรรมและเลือกซื้อผลผลิตจากพื้นที่การเกษตรนั้นได้อีกด้วย

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้มากขึ้น จึงมีการทบทวนรายละเอียด โดยมีประเด็นดังนี้ คือ ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงรูปแบบและกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ทางการเกษตรที่การประกอบกิจกรรมทางการเกษตรต่างๆ โดยมุ่งเน้นทางด้านการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของคนในท้องถิ่นซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และตัวเกษตรกร (กรวรรณ และคณะ, 2552)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การศึกษาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้นเพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดที่เป็นส่วนประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง โดยได้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ (บุญหลิบ และคณะ, 2552) ดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตผลทางการเกษตร
2. ตลาดการท่องเที่ยว โดยเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งความสนใจไปยังกิจกรรมการเกษตรหรือสภาพแวดล้อมทางการเกษตรเป็นหลัก จึงต้องมีการจัดกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในเรื่องดังกล่าวให้มีความน่าสนใจ
3. บริการการท่องเที่ยว ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ที่พัก ร้านอาหาร หรือการบริการนำเที่ยวให้ความรู้ต่างๆ และมีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์นำชม
4. นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้น
5. เป็นการท่องเที่ยวที่มีกลไกการกระจายรายได้ไปยังเกษตรกรเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ การเสริมสร้างการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ

รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในปัจจุบัน ได้มีการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวชมในพื้นที่เกษตรมากขึ้นและสามารถร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกรได้ (กรมวิชาการเกษตร, 2542) มีรูปแบบดังนี้

1. สภาพทั่วไปของแหล่งเกษตรกรรมกับการท่องเที่ยว เป็นการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยดูจากลักษณะของการประกอบกิจกรรมทางการเกษตร เช่น การกสิกรรม รูปแบบการเกษตรแบบผสมผสาน การทำสวนครัวสวนผัก การทำสวนสมุนไพร การประมง การปศุสัตว์ การป่าไม้

2. รูปแบบการจัดการ เป็นการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยดูจากรูปแบบการจัดการ และการทำกิจกรรมซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 2.1 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบทั่วไป คือการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นการเยี่ยมชมพื้นที่เกษตรกรรมและการซื้อสินค้าการเกษตร คือการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นการเยี่ยมชมพื้นที่เกษตรกรรมและการซื้อสินค้าการเกษตร เช่น การเที่ยวชมสวนไม้ดอกไม้ประดับ เยี่ยมชมการทำนา เยี่ยมชมไร่ร่องน้และชมกรรมวิธีผลิตไวน์ เป็นต้น รวมทั้งการให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้าน เพื่อศึกษาและสัมผัสกับการใช้ชีวิตของชาวชนบทการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ตลอดจนการให้รู้ทางการทำธุรกิจการเกษตร

2.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบเชิงอนุรักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.3 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบเชิงนิเวศ
 - 2.4 รูปแบบการศึกษาและศูนย์วิจัยทดลองของงานราชการต่างๆ
 - 2.5 โครงการหลวงและโครงการตามพระราชดำริ
 - 2.6 รูปแบบชุมชนเกษตรกร ได้แก่ ชุมชนประมง ชุมชนสวนยาง ชุมชนชาวเขา
 - 2.7 รูปแบบฟาร์มเกษตรหรือฟาร์มของเอกชน ได้แก่ สวนสามพราน ไร่บุญรอด เป็นต้น
- และรูปแบบตลาดการเกษตร ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดไทสี่มุมเมือง ตลาดจันทลาดผลไม้ต่างๆ

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในปัจจุบันกระแสการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติการท่องเที่ยวเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและต่อเนื่องจึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นมาโดยการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนหมายถึง การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจโดยการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การท่องเที่ยวมีความมั่นคงยั่งยืนอยู่คู่สังคมมนุษย์และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงทำให้นักท่องเที่ยวได้เกิดจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นอีกด้วย

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อเยี่ยมชม ศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินกับทัศนียภาพ สภาพทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม อย่างมีความรับผิดชอบ บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจต่อระบบนิเวศ และช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นด้วยแนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรและการไม่ทำลายสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ (กรวรรณ,2552)

หลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เพื่อให้ทราบถึงเนื้อหาสาระละเอียดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจมากขึ้น จึงทำการศึกษาค้นคว้าหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดย(วรรณ,2539)และ(อิศรัฎฐ์,2552) ได้กล่าวถึงหลักการดังกล่าว ดังนี้

หลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้แก่

1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ รวมถึงแหล่งวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และทรงคุณค่าในพื้นที่นั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทางสภาพแวดล้อม

3. การสร้างประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยวและเป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้และการให้การศึกษา โดยมีการจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยว

4. สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวมีความรับผิดชอบต่อทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อสภาพแวดล้อมในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

5. ยอมรับในข้อจำกัดของสภาพแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะที่เป็นอยู่ และหากมีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงควรให้มีความเป็นไปได้เพื่อให้ทัศนียภาพของท้องถิ่นดีขึ้น

6. ควรให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงาน ตลอดจนการควบคุม

7. ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวควรมีการจัดการธุรกิจที่ถูกต้องเหมาะสม

8. มีการจัดการและควบคุมจำนวนของนักท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

9. มีการนำกฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจังสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืน

10. เป็นการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การกระจายรายได้ ทั้งในระดับท้องถิ่นโดยก่อให้เกิดประโยชน์ระยะยาวแก่ทรัพยากรชุมชนในท้องถิ่น และระดับประเทศได้

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(ดรธรณี และสุรเชษฐ์, 2539)

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ศิลปะ และประเพณี แหล่งท่องเที่ยวศาสนา ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี

2. นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยจะต้องเป็นนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมที่มีจิตสำนึกใน การอนุรักษ์ธรรมชาติ

3. การบริการต่างๆ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การบริการกิจกรรมท่องเที่ยวและ กิจกรรมการอนุรักษ์

4. การบริหารจัดการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการหรือ ดำเนินการ การติดตามตรวจสอบ การเพิ่มพูนทักษะของบุคลากรในองค์กร

5. การตลาดโดยเป็นสื่อกลางระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และแหล่งท่องเที่ยว โดยการให้ข้อมูลและสิ่งที่คาดหวังจากการท่องเที่ยวอย่างถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว

โดยสรุปแล้วงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาวิจัยการท่องเที่ยวในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในพื้นที่กรณีศึกษาคือ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้น เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางการ

เรียนรู้วิถีเกษตรกรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะเป็นการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวคือ เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบโดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือทำความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 จังหวัดสมุทรสงคราม

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ภูมิศึกษา แหล่งท่องเที่ยว เกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ศึกษาที่ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากเป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรอนุรักษ์ ที่มีการบริหารจัดการโดยชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน มีการจัดระบบองค์ความรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม มานำเสนอนักท่องเที่ยวได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553)จนนำไปสู่การได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวประเภทชุมชนยอดเยี่ยมในปี พ.ศ. 2553 ของโครงการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)(เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2554)

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของชุมชนบ้านบางพลับหมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับชุมชนมาดังนี้

ประวัติหมู่บ้าน

เดิมบ้านบางพลับ มีวัดชื่อว่าวัดพักทัพ เพราะสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ยกกองทัพมาพัก เพื่อตีกับพม่า ที่ค่ายบางกุ้ง ต่อมาประสบชัยชนะ ชาวบ้านจึงเรียกวัดนี้ว่า วัดพักทัพ เมื่อเรียกต่อกันมาจึงทำให้การเรียกชื่อวัดนี้เพี้ยน กลายเป็นวัดบางพลับมาจนทุกวันนี้ ซึ่งในสมัยก่อน มีครอบครัวที่เป็นคหบดีเก่า มีความเพียบพร้อมทุกด้าน ทั้งด้านอาหาร (มีแม่ครัวทำอาหารคาวหวาน) มีที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นบ้านทรงไทยโบราณจำนวนมาก เป็นชุมชนหนึ่งที่ส่งผลไม้ไปขายยังหัวเมืองต่าง ๆ ผลไม้ที่มีมาก ได้แก่ ส้มโอ ลิ้นจี่ มะพร้าว กล้วย มะไฟ ส้มแก้ว มีวัฒนธรรมในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น การลงแขกเก็บมะไฟ เก็บส้มโอ เป็นต้น ในปัจจุบัน หมู่บ้านนี้กลายเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพราะมีผลไม้ปลอดสาร มีอากาศบริสุทธิ์ เป็นที่นิยมของคนกรุงเทพ และคนที่รักธรรมชาติ(บ้านบางพลับ, 2551)

พื้นที่และประชากร

บ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นหนึ่งในจำนวน 8 หมู่บ้านของตำบลบางพรหม มีพื้นที่ทั้งหมด 276 ไร่ 42 ตารางวา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร่องสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้เสียประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีครัวเรือนทั้งหมด 74 ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น 309 คน แยกเป็นชาย 140 คน หญิง 169 คน รายได้เฉลี่ย 35,000 บาท/คน/ปี

การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร ทำสวนผลไม้เป็นอาชีพหลัก ผลผลิตจากการทำสวนผลไม้ มีการจำหน่ายขายส่งและขายปลีกแบบสด และทำการแปรรูปเพื่อจำหน่ายและบริโภค ในการทำสวนชาวบ้านนิยมทำปุ๋ยหมักชีวภาพใช้เองโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพรองได้แก่ ค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ เป็นต้น

ลักษณะทั่วไปของชุมชน

ชุมชนบ้านบางพลับเป็นหนึ่งในจำนวน 8 หมู่บ้านของตำบลบางพรหม ซึ่งมีที่มาจากคำว่า “บาง” หมายถึง ถิ่นที่อยู่ คำว่า “พรหม” หมายถึงพื้นที่ที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมที่จะทำการเกษตร ชุมชนบางพรหมนับว่าเป็นเมือง 3 น้ำ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ พื้นดินมีสภาพเป็นดินร่วนปนทรายมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มีดินที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ซึ่งเหมาะแก่การทำสวนเกษตรเป็นอย่างยิ่ง จึงส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรของชุมชนมีลักษณะเด่นและเจริญเติบโตได้ดี

ชุมชนบ้านบางพลับเป็นชุมชนที่มีความเรียบง่าย ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำสวนผลไม้ ได้แก่ ส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ ลิ้นจี่ ชมพู่มะม่วง มะพร้าวน้ำหอม รวมถึงผลไม้ตามฤดูกาลต่างๆ ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่ทำการเกษตรแบบไม่ใช้สารเคมี แต่มีการใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เพื่อลดต้นทุนในการผลิต ปัจจุบันชาวบ้านได้รวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบของการท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตชาวสวนและปรัชญาการใช้ชีวิตแบบพอเพียง โดยนักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเรียนรู้การปลูกส้มโอไร้สารพิษ การทำปุ๋ยชีวภาพ ผัก ผลไม้แช่อิ่ม ชมและชิมผลไม้สดๆ จากสวนได้อีกด้วย

ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP)

1. ผักผลไม้แช่อิ่มกลับชาติ ผลิตโดยกลุ่มสตรีเกษตรพัฒนาบางพรหม เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษในการถนอมอาหารให้สามารถเก็บไว้ได้นาน และมีกลวิธีที่จะทำให้คนทั่วไปรับประทานสมุนไพรที่มีรสชาติขมอย่างบอระเพ็ด ให้เป็นหวานได้อย่างไม่ปฏิเสธ จนได้รับรางวัลการประกวดถนอมอาหารมากมาย

2. ส้มโอปลอดสารพิษ ผลิตโดยกลุ่มส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ไร้สารพิษ ซึ่งเป็นสายพันธุ์ดั้งเดิมของจังหวัดสมุทรสงคราม มีต้นแม่พันธุ์อยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม มีประวัติศาสตร์การปลูกมากกว่า 150 ปี ปัจจุบันเป็นพืชที่สร้างรายได้ให้กับตำบลบางพรหมเป็นอย่างมาก เป็นส้มโอปลอดสารพิษเพราะใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี ใช้ชี้แดดนาเกลือในการปรับสภาพดิน จึงทำให้มีรสชาติดหวานนุ่ม เปลือกบาง เนื้อส้มโอมีสีเหลืองออกน้ำตาลและไม่มีเมล็ด ซึ่งนับเป็นจุดเด่นที่สำคัญของส้มโอของชุมชนดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกลักษณ์ของชุมชน

ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ต.บางพรหม อ.บางคนทีมีวิถีชีวิตที่เน้นการทำเกษตรเชิงอนุรักษ์ โดยส่วนใหญ่ใช้แรงงานคน มีการใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ผลผลิตเน้นหลักของคุณภาพ คุณประโยชน์ และ ความมีคุณธรรม รวมถึงเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบระดับอำเภอ มีศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล และเป็นศูนย์เรียนรู้และศึกษาดูงานของชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดย ได้มีการจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนประจำตำบล(เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2554)

ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวภายในชุมชน

ประกอบด้วยการทำเกษตรแบบผสมผสาน การทำสวนส้มโอแบบไร้สารพิษ การเกษตรเชิงอนุรักษ์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ผลไม้กล้วยชาติ) และศิลปวัฒนธรรม ประเพณีการตักบาตรขนมครก

กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน

1. ปั่นจักรยานท่องเที่ยวภายในชุมชน
2. ฟานักแบบโฮมสเตย์
3. สืบสานประเพณีการตักบาตรขนมครก
4. เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสานของการท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์
5. ชมกรรมวิธีและทดลองทำผลไม้กล้วยชาติที่แปรรูปมาจากผลผลิตทางการเกษตร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากงานวิจัยเรื่อง การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทัศนศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ชุลีกร แก้วชนะ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการจัดการกิจการของชมรมท่องเที่ยวเกษตรข้างกลาง กิ่งอำเภอข้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยการจัดการกิจการชมรม ประกอบด้วย ด้านผู้นำและสมาชิกชมรม คือ ผู้นำ และสมาชิกชมรม ด้านโครงสร้างชมรม คือ สถานภาพของชมรม บทบาทของชมรม บรรทัดฐานของชมรม การบังคับบัญชาชมรม และบรรยากาศของชมรม ด้านทุนและทรัพยากร คือ เงินทุน อุปกรณ์ และทรัพยากร ด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ การตั้งถิ่นฐาน โครงสร้างพื้นฐาน วัฒนธรรมของชุมชน กลุ่มอื่นๆ ในชุมชน และการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

2. กระบวนการจัดการกิจการชมรมโดยจะศึกษาตามขั้นตอนและวิธีการจัดการชมรม แยกขั้นตอนเป็น ขั้นตอนศึกษาปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และขั้นตอนประเมินผลและติดตามผล จำแนกตามกิจการของกลุ่ม ดังนี้ การพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆ ให้แก่เกษตรกร การพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย

ให้แก่นักท่องเที่ยว การบริการอาหารและที่พักให้แก่นักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสาร การอนุรักษ์พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และการขายผลผลิตสินค้าผลผลิตของกลุ่มสมาชิก

3.ผลกระทบจากการจัดกิจกรรมชมรม ประกอบด้วย ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจของชุมชน และพฤติกรรมกรอุปโภคบริโภค ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ การเกิดผู้นำองค์กรเข้มแข็ง ภูมิใจชุมชน ความขัดแย้งในชุมชน การพึ่งตนเอง ทักษะติดต่อหน่วยงานภาครัฐ จิตใจเป็นประชาธิปไตย มีระเบียบวินัย การเรียนรู้วัฒนธรรมต่างกัน และความสามัคคี ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม คือ สภาพแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และสิ่งสาธารณประโยชน์ในชุมชน

ธัญนิชา เลิศนรเศรษฐ์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรปราการ:กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ผลการวิจัยพบว่า

1. รายได้ต่อเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนท้องถิ่นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว:กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนเพศ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2. ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนท้องถิ่นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว:กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในภาพรวมและด้านพื้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 และรายได้ต่อเดือนของขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนท้องถิ่นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว:กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในภาพรวมและด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนเพศ อายุ อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว:กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก

รณภพ เจริญบุญ (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม มีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาลงในประเด็นคำถาม พบว่าทุกประเด็นคำถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นคำถาม ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ได้คะแนนสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว โดยประเด็น ด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวและด้านข้อมูลข่าวสาร ได้คะแนนต่ำสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาสา อูเทนะพันธ์ (2546) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่อยู่ในความดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ปรากฏว่า ด้านที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และชุมชนเมือง ด้านสภาพจุดเด่นส่วนใหญ่มีภูมิทัศน์ธรรมชาติสวยงามอุดมไปด้วยพืชพรรณและสัตว์ป่า ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ การคมนาคมขนส่งสะดวก ที่พักยังมีไม่เพียงพอ ร้านอาหารมีอยู่บางพื้นที่ การนำเที่ยวและความปลอดภัยค่อนข้างดี สาธารณูปโภคพร้อม ส่วนแนวทางในการพัฒนานั้น ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ธรรมชาติ อนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านที่พัก การบริการนำเที่ยว ความปลอดภัย เป็นต้น ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการศึกษาวิจัย ประชุมสัมมนา สนับสนุนงบประมาณและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานอื่นๆ ปรากฏว่า ที่ตั้งใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่นและชุมชนเมือง ด้านสภาพจุดเด่นมีภูมิทัศน์ธรรมชาติที่สวยงาม ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวก สาธารณูปโภคบางอย่างไม่พร้อม ไม่มีที่พัก ร้านอาหารมีบางพื้นที่ ขาดการบริการนำเที่ยว ความปลอดภัยต้องดูแลเพิ่มขึ้น ส่วนแนวทางในการพัฒนานั้น ด้านจุดเด่นเน้นสภาพภูมิทัศน์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเน้นการบริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และการบริหารจัดการเน้นการเพิ่มงบประมาณและการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

สรณสิริ รวีโรจนวรรกุล (2551) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดปทุมธานีที่เหมาะสมควรประกอบด้วย

1.การพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงการเรียนรู้และการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ขณะเดียวกันควรให้ชุมชนได้ร่วมกันค้นหาจุดเด่นของตนเองเพื่อสร้างเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2.การส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม การจัดการขยะและบำบัดน้ำเสีย การพัฒนาคุณภาพด้านการบริการในด้านต่างๆ เพื่อให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยตอบสนองความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยว

สุพรรณิ สงวนพัฒน์ (2547) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนไทลื้อตำบลหย่วน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า

ชุมชนมีองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังมีจุดอ่อนใน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ เรื่องการรักษาความปลอดภัย ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

การศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ส่วนการมีส่วนร่วมในการลงทุน และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลยังอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนไทยลือบ้านหยวน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของชุมชนที่มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก คือในด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว และในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ส่วนประเด็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายังมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนไทยลือบ้านหยวน ชุมชนยังต้องพัฒนาในด้านองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

อิสรพงษ์ พลธานี (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการของจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

1.การกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดนครราชสีมา จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ตลอดจนเพื่อพัฒนาจิตใจและปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน โดยจังหวัดนครราชสีมาจะสร้างตราสัญลักษณ์สินค้า (Brading) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลก

2.ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่จะนำจังหวัดนครราชสีมาไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวและร่วมอนุรักษ์ทรัพยากร รวมทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจและการพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพไปปฏิบัติ ดังที่กล่าวมา ยังไม่มีงานวิจัยใดที่มีการศึกษาถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพในรูปของการจัดทำเป็นนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อที่จะได้นำงานวิจัยดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพในระดับประเทศได้อย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งแบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยมีลักษณะแตกต่างจากงานวิจัยทั่วไป คือ ในขั้นตอนแรกมีการทำการศึกษาเบื้องต้น เพื่อให้เห็นถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชนก่อน แล้วจึงนำไปสู่การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาวิจัยในประเด็นที่ตั้งเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเป็นการเก็บรวบรวมโดยใช้การสร้างโครงสร้างคำถาม การสนทนากลุ่ม และการสังเกต ขั้นตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดการและการพัฒนา โดยมาทำการสรุปผล

โดยรายละเอียดของการศึกษาทั้ง 3 ขั้นตอนสามารถอธิบายได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการศึกษาเบื้องต้น

โดยทำการศึกษาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษาประวัติของชุมชนและการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนตั้งแต่แรกเริ่ม โดยศึกษาแหล่งข้อมูลจากเอกสารประวัติชุมชน คู่มือชุมชน แผนชุมชน รายงาน บทความเกี่ยวกับชุมชน และคู่มือประกอบการบรรยายต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนจากห้องสมุดชุมชนและศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์บ้านบางพลับ
2. การศึกษาข้อมูลของลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชุมชนและสภาพแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งทำการศึกษาแหล่งข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม โดยการศึกษาจากเอกสาร แผนพัฒนาตำบล
3. ศึกษารางวัลที่ได้รับ ซึ่งศึกษาแหล่งข้อมูลจากศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์บ้านบางพลับ โดยศึกษาจากเอกสารคู่มือของชุมชน จากศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์บ้านบางพลับ
4. ศึกษาข้อมูลการบริหารจัดการของการท่องเที่ยวในชุมชน ในแง่ของศักยภาพของผู้นำ การจัดการทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำการศึกษาแหล่งข้อมูลจากผู้นำในชุมชน ประธานกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน และคณะกรรมการในชุมชนโดยวิธีการสัมภาษณ์ รวมถึงศึกษาข้อมูลการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากภาครัฐที่ลงมาสู่ชุมชนซึ่งทำการศึกษาจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที และกลุ่มผู้นำชุมชน โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารคู่มือชุมชน รายงานประจำปีของชุมชนและของหน่วยงาน ตลอดจนแผนชุมชนและแผนพัฒนาตำบล และการสัมภาษณ์ของผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

1. เอกสารที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารจากชุมชนที่กล่าวถึงประวัติชุมชน คู่มือชุมชน แผนชุมชน คู่มือประกอบการบรรยายของชุมชน ตลอดจนแผนพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม
2. ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้นำศูนย์ท่องเที่ยวฯ และคณะกรรมการชุมชนในชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
3. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในชุมชนและประสานงานระหว่างหน่วยงานกับชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.กลุ่มผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชนโดยศึกษาข้อมูลจากประธานกลุ่มของผู้ประกอบการ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการศึกษาวิจัย

เป็นขั้นตอนการศึกษาในประเด็นที่ตั้งเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ได้แก่

1. ศึกษาถึงการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ โดยศึกษาวิธีการวางแผนการจัดการและพัฒนา โดยศึกษาแหล่งข้อมูลจากผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการสัมภาษณ์และการสังเกต

2. ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ โดยศึกษาแหล่งข้อมูลจากผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนา มาทำการสรุป โดยนำมาใช้เป็นพื้นฐานของข้อมูลในการนำมาจัดทำแบบสัมภาษณ์และการสังเกต

โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมมาทั้งหมด มาทำการแยกแยะ จัดหมวดหมู่ และสรุปประเด็นที่ทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์และสอดคล้องของข้อมูล โดยใช้หลักความเป็นเหตุเป็นผล และทำการสรุปข้อมูลในรูปของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อที่จะนำมาเสนอเป็นข้อมูลของการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

การเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การสร้างโครงสร้างคำถาม เพื่อใช้ศึกษาข้อมูลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) คือ การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้มีการสนทนาโต้ตอบระหว่างกัน และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

3. การสังเกต (Observation) โดยผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เป็นการสังเกตโดยผู้วิจัยมิได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือร่วมกระทำในเหตุการณ์ที่เฝ้าสังเกตอยู่

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

เดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ.2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการ การพัฒนาและปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) หนังสือ ตำรา เอกสาร สิ่งพิมพ์ รายงานประจำปี ประวัติชุมชน และคู่มือประกอบการบรรยายของชุมชน การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ ด้วยวิธีการการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. ชั้นการศึกษาเบื้องต้น
 - 1.1 ภูมิหลังของชุมชน
 - 1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว
 - 1.3 รางวัลที่ได้รับและรายได้จากการท่องเที่ยว
 - 1.4 การบริหารจัดการของการท่องเที่ยวในชุมชน
2. ชั้นการศึกษาวิจัย
 - 2.1 การจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
 - 2.1.1 ก่อนการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์
 - 2.1.2 หลังการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์
 - 2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
 - 2.2.1 การวางแผน
 - 2.2.2 การจัดการ
 - 2.2.3 การมีส่วนร่วม
 - 2.2.4 การสนับสนุนจากภาคต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 ชั้นการศึกษาเบื้องต้น

คือการศึกษาเบื้องต้น (Pre – study) เพื่อให้เห็นถึงข้อมูลในเบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเข้าในชุมชน ได้แก่ บริบทชุมชน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชุมชนและสภาพแหล่งท่องเที่ยวรางวัลที่ได้รับและรายได้จากการท่องเที่ยว การจัดการและพัฒนาของการท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งมีการศึกษาโดยใช้วิธี การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสังเกต (Observation) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ภูมิหลังของชุมชน

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ได้แก่ เอกสารจากชุมชน รายงานชุมชน และแผนชุมชน จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที่ สรุปได้ว่า

ความเป็นมาของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม จังหวัดสมุทรสงคราม ในอดีตครอบครัวดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นคหบดีเก่า มีที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นบ้านทรงไทยโบราณจำนวนมาก เป็นชุมชนหนึ่งที่ส่งผลไม้ไปขายยังหัวเมืองต่างๆ ผลไม้ที่มีมาก ได้แก่ ส้มโอ ลิ้นจี่ มะพร้าว กัลยัม มะไฟ โดยคำว่า “บ้านบางพลับ” ชื่อเดิม เรียกตาม “วัดพักทัพ” ที่พระเจ้าตากสินมหาราชทรงพักทัพเพื่อตีพม่าที่ค่ายบางกุ้ง จนประสบชัยชนะ และต่อมาเรียกเพี้ยนเป็น “วัดบางพลับ”

จากเนื้อหาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ชุมชนบ้านบางพลับในสมัยก่อนมาจากครอบครัวคหบดีเก่า นิยมปลูกบ้านเป็นเรือนทรงไทย และมีอาชีพส่วนใหญ่ปลูกผลไม้ส่งขายตามหัวเมืองต่างๆ โดยที่มาของชื่อนั้นมาจากการที่พม่ายกทัพมาล้อมค่ายบางกุ้งซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับชุมชนบ้านบางพลับ พระเจ้าตากสินมหาราชจึงยกทัพมาตีพม่า และได้แะพักทัพ ที่วัดพักทัพ ซึ่งเป็นชื่อในสมัยนั้น ต่อมาได้เรียกเพี้ยน จนกลายมาเป็น วัดบางพลับ หรือบ้านบางพลับ มาจนถึงปัจจุบัน

1.1.2 พื้นที่และอาณาเขต มีพื้นที่ทั้งหมด 276 ไร่ 42 ตารางวา มีอาณาเขตติดต่อกัน ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่ 3, 8 ตำบลบางพรหม
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่ 1 ตำบลบางพรหม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หมู่ 7 ตำบลบางพรหม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่ 1 ตำบลบางพรหม

1.1.3 วิถีชีวิตความเป็นอยู่

ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนไทย นับถือศาสนาพุทธ มีจำนวนครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง 70 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 311 คน แยกเป็น ชาย 150 คน หญิง 161 คน มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย มีความรักเอื้ออาทรต่อกัน มีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน และใช้ชีวิตอย่างพอเพียงตามแบบชาวสวน ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่ทำสวนผลไม้และใช้ชีวิตประจำวันอยู่กับลำคลองเป็นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า ชาวบ้านในชุมชนบ้านบางพลับส่วนใหญ่เป็นคนไทยนับถือศาสนาพุทธ โดยส่วนมากมีอาชีพทำสวนผลไม้และอยู่ติดกับลำคลอง ใช้ชีวิตกันอย่างพอเพียงเรียบง่าย รวมถึงมีการแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน

1.1.4 สภาพเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร ทำสวนผลไม้เป็นอาชีพหลัก ผลผลิตจากการทำสวนผลไม้ มีการจำหน่ายทั้งขายส่งและขายปลีก ซึ่งมีทั้งแบบสดและทำการแปรรูปเพื่อจำหน่ายและบริโภค อาชีพรอง ได้แก่ ค่าขาย รับจ้าง และรับราชการ เป็นต้น โดยรายได้เฉลี่ยของประชากร คือ 57,950 บาท/คน/ปี

ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น/กลุ่มอาชีพ มีดังนี้

1) ผักผลไม้แช่อิ่มกล้วยชาติ ผลิตโดยกลุ่มสตรีเกษตรพัฒนาบางพรหม เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษในการถนอมอาหาร และมีกลวิธีที่จะทำให้คนทั่วไปรับประทานสมุนไพรที่มีรสชาติดม เช่น บอระเพ็ด ให้กลายเป็นรสชาติดหวานได้ ซึ่งก็ได้รับรางวัลการประกวดถนอมอาหารมาอย่างมากมาย

2) ส้มโอบลอสสารพิษ ผลิตโดยกลุ่มส้มโอพันธ์ขาวใหญ่ไร่สารพิษ ซึ่งเป็นสายพันธ์ดั้งเดิมของจังหวัดสมุทรสงคราม มีต้นแม่พันธ์อยู่ที่ หมู่ 4 ตำบลบางพรหม มีประวัติศาสตร์การปลูกมากกว่า 150 ปี ปัจจุบันเป็นพืชที่สร้างรายได้ให้กับตำบลเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นส้มโอบลอสสารพิษ เพราะใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี จึงทำให้ส้มโอมีรสชาติดหวานนุ่ม เปลือกบาง เนื้อส้มโอมีสีเหลืองออกน้ำผึ้ง และไม่มีเมสติด (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที, 2554)

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า อาชีพหลักของชาวชุมชนบ้านบางพลับคือ ทำการเกษตร ส่วนอาชีพรองได้แก่ ค่าขาย รับจ้าง และรับราชการ โดยมีกลุ่มผลิตภัณฑ์ของชุมชน 2 กลุ่มคือ กลุ่มสตรีเกษตรพัฒนาบางพรหม ที่มีการทำผักผลไม้แช่อิ่มกล้วยชาติ และกลุ่มส้มโอพันธ์ขาวใหญ่ไร่สารพิษ

1.1.5 สภาพสังคม

ประชากรบ้านบางพลับมีวิถีชีวิตที่เป็นชาวสวน ใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในสวนและลำคลอง เนื่องจากประกอบอาชีพทำสวนมานาน รวมทั้งนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นกิจกรรมอันแสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีจึงเป็นกิจกรรมที่ชาวพุทธนิยมปฏิบัติกัน เช่น การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ วันสงกรานต์ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น นอกจากนี้ประชาชนในหมู่บ้านยังได้มีการสืบทอดประเพณีตักบาตรชนมครกที่วัดแก่นจันทร์เจริญ ในวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 10 เป็นประจำทุกปี ซึ่งมีอยู่แห่งเดียวในประเทศไทย

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า จากการที่ชาวบ้านในชุมชนบ้านบางพลับมีวิถีชีวิตของชาวสวน และเป็นสังคมเมืองพุทธ จึงทำให้มีการนิยมประกอบประเพณีที่มีความสำคัญทางศาสนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างๆ และที่เป็นเอกลักษณ์และมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยได้แก่ ประเพณีตักบาตรขนมครก ซึ่งจะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 10

1.1.6 สภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ชุมชนบ้านบางพลับตั้งอยู่ในเขตเมือง 3 น้ำ ได้แก่ น้ำเค็ม น้ำจืด และน้ำกร่อย ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ พื้นดินมีสภาพเป็นดินร่วนปนทราย มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีดินที่อุดมไปด้วยแร่ธาตุที่เป็นประโยชน์ต่อพืช จึงทำให้มีผักผลไม้ตามฤดูกาลอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ เช่น ส้มโอ ลิ้นจี่ มะพร้าว เป็นต้น ทำให้ทั้งชุมชนรายรอบด้วยสวนผักผลไม้ดังกล่าวอยู่เป็นจำนวนมาก

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของบ้านบางพลับ มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแหล่งน้ำ และพื้นดินที่มีแร่ธาตุอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้สวนผลไม้เจริญเติบโตได้อย่างองอกงาม และสร้างผลผลิตที่ขึ้นชื่อให้กับชาวชุมชนได้เป็นจำนวนมาก

1.1 กล่าวโดยสรุปภูมิหลังของชุมชนของบ้านบางพลับในสมัยก่อนมาจากครอบครัวคหบดีเก่า ที่นิยมปลูกบ้านเป็นเรือนทรงไทย และมีอาชีพส่วนใหญ่ทำสวนปลูกผลไม้เพื่อส่งขายตามหัวเมืองต่างๆ โดยที่มาของชื่อนั้นมาจากการที่พม่ายกทัพมาล้อมค่ายบางกุ้งซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับชุมชนบ้านบางพลับ พระเจ้าตากสินมหาราชจึงยกทัพมาตีพม่า และได้แะพักทัพ ที่วัดพักทัพ ซึ่งเป็นชื่อในสมัยนั้น ต่อมาได้เรียกเพี้ยน จนกลายมาเป็น วัดบางพลับ หรือบ้านบางพลับ ซึ่งมีพื้นที่และอาณาเขต มีพื้นที่ทั้งหมด 276 ไร่ 42 ตารางวา โดยมีวิถีชีวิตกันอยู่อย่างพอเพียงเรียบง่าย รวมถึงมีการแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร อาชีพรอง ได้แก่ ค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ และมีกลุ่มผลิตภัณฑ์ของชุมชน 2 กลุ่มคือ กลุ่มสตรีเกษตรพัฒนาบางพรหม และกลุ่มส้มโอพันธ์ขาวใหญ่ไร้สารพิษ อีกทั้งจากการที่เป็นสังคมเมืองพุทธ จึงทำให้มีการนิยมประกอบประเพณีที่มีความสำคัญทางศาสนาต่างๆ และที่เป็นเอกลักษณ์และมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยได้แก่ ประเพณีตักบาตรขนมครก ซึ่งจะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 10 นอกจากนี้สภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของบ้านบางพลับ ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแหล่งน้ำ ทั้ง 3 น้ำ ทั้งน้ำเค็ม น้ำจืด และน้ำกร่อย ส่วนสภาพพื้นดินก็มีแร่ธาตุสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้สวนผลไม้เจริญเติบโตได้อย่างองอกงามตลอดทั้งปี และยังเป็นที่ยุ่จักและขึ้นชื่อของชาวชุมชนอีกด้วย

1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ได้แก่ เอกสารจากชุมชน รายงานชุมชน และแผนชุมชน จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที สรุปได้ว่า

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชุมชน เป็นเมือง 3 น้ำ มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เป็นพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร่องสวน เหมาะที่จะทำการเกษตร ฤดูกาล มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว มีลำคลอง 4 คลอง คือ คลองบางพลับ คลองศาลเจ้า คลองยายเย็น และคลองวัดแก่นจันทร์เจริญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคมนาคม มีเส้นทางคมนาคมภายในหมู่บ้านเป็นถนนลาดยางทั้งหมู่บ้านการสัญจรไปมาสะดวกรวดเร็ว และมีถนนลาดยางจากตัวเมืองถึงตัวอำเภอและถึงหมู่บ้าน

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

1) วัดแก่งจันทร์เจริญ ซึ่งมีโบสถ์เก่าแก่ ภายในมีภาพวาดของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ทั้ง 9 พระองค์ และมีพิพิธภัณฑวัตถุต่างๆ มากมาย

2) วัดบางพลับ หรือ วัดพักทัพ เป็นสถานที่เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงหยุดพักทัพเพื่อรอเวลาไปตีข้าศึก ณ ค่ายบางกุ้ง มีโบสถ์เก่าแก่ซึ่งประดิษฐานหลวงพ่อบุญรอดอยู่ด้านใน และวิหารเก่าแก่ที่ประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาแรงลงรักปิดทองเสนาอาสนะ และหน้าวิหารยังมีลายปูนปั้นที่สวยงามอีกด้วย

3) ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล และยังเป็นเครือข่ายมหาวิทยาลัยภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมี อาจารย์สมทรง แสงตะวัน ซึ่งเป็นปราชญ์ชุมชน ผู้ซึ่งสั่งสมองค์ความรู้จากการทำสวนมาเป็นระยะเวลานาน และใช้บ้านสวนของตนเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ด้วยการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรแก่ผู้ที่สนใจทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ในด้านความรู้ขั้นพื้นฐานของการทำเกษตรกรรม ซึ่งมีการเรียนรู้ถึง 12 ฐาน เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพ การปลูกผัก-ผลไม้ไร้สารพิษ การทำสมุนไพรขับไล่แมลง เป็นต้น รวมถึงยังมีบริการนำชมสวน การสาธิต และการฝึกปฏิบัติจริง

4) โฮมสเตย์สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งมีอยู่หลายแห่ง ได้แก่ บ้านสวนแสงตะวัน บ้านดีประดับ บ้านหยก บ้านนวลจันทร์ บ้านลาภทัย บ้านยอดปรีดา บ้านจำเริญ บ้านสวนกัลปพฤกษ์ กำนวนหวลโฮมสเตย์ ฯลฯ โดยมีกิจกรรมให้เพลิดเพลินและเรียนรู้ เช่น การปั่นจักรยานชมสวน และชิมผลไม้ในสวนตามฤดูกาล

5) กลุ่มผลิตอาหารแช่แข็งและผลไม้กลับชาติ ของกลุ่มสตรีเกษตรพัฒนาบางพรหม ได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2538 เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษในการถนอมอาหารให้สามารถเก็บไว้ได้นาน และมีกลวิธีที่จะทำให้คนทั่วไปรับประทานผลไม้ พืช ผัก สมุนไพรที่มีรสชาติเปรี้ยว ขม เผ็ด มาทำให้มีรสชาติหวาน เช่น พริก บอระเพ็ด ตะลิงปิง มะละกอ ตำลึง ฯลฯ มาทำการแปรรูปในรูปแบบต่างๆจนมีรสชาติที่หวานอร่อยได้

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชุมชน เป็นเมือง 3 น้ำ มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน เป็นพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร่องสวน ฤดูกาล มี 3 ฤดู และมีลำคลอง 4 คลองที่ใช้ทำการเกษตรและใช้ในชีวิตประจำวัน การคมนาคมทั้งหมู่บ้านสัญจรไปมาสะดวก มีถนนลาดยางจากตัวเมืองเข้าถึงหมู่บ้าน และมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ วัดแก่งจันทร์เจริญ วัดบางพลับ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล โฮมสเตย์ในสวน และกลุ่มผลิตอาหารแช่แข็งและผลไม้กลับชาติของกลุ่มสตรีเกษตรพัฒนาบางพรหม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 รางวัลที่ได้รับและรายได้จากการท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ได้แก่ เอกสารจากชุมชน และรายงานชุมชน จากศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านบางพลับและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า รางวัลที่ชุมชนบ้านบางพลับได้รับจากการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่

- รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประจำปี 2550 ซึ่งได้รับรางวัลเป็นชุมชนดีเด่น ทางด้านการท่องเที่ยว
- รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประจำปี 2551 ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาคกลาง 2551
- รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประจำปี 2553 ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยมประเภทแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ซึ่งรายได้จากการท่องเที่ยวของชุมชนโดยรวม ยังไม่มีการเก็บรวบรวมหรือบันทึก ข้อมูลเป็นหลักฐานเอกสาร ทั้งจากในชุมชนเองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน

จากการศึกษาจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ระหว่างผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้ประกอบการ และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม สามารถสรุปได้ ดังนี้

1.4.1 ในแง่ของผู้นำ

โดยผู้นำในชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อาจารย์สมทรง แสงตะวัน ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์ เป็นเกษตรกร เป็นปราชญ์ชาวบ้าน มีประสบการณ์ ความรู้มากมายในด้านการเกษตร และเป็นผู้ที่ริเริ่มในการก่อตั้งการท่องเที่ยวขึ้นในชุมชนบ้านบางพลับ โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการทำสวนเกษตร ซึ่งมีส้มโอเป็นผลไม้หลักที่มีพันธุ์ดั้งเดิมเก่าแก่ที่ไร้สารพิษและมีรสชาติที่หวานอร่อย จึงได้ส่งไปประกวดยังสถานที่ต่างๆ และได้รับรางวัลชนะเลิศมากมาย จนเริ่มเป็นที่รู้จักและมีผู้คนเดินทางเข้ามาซื้อส้มโอในชุมชนกันอย่างแพร่หลาย จึงทำให้อาจารย์สมทรงเกิดแนวคิดที่จะเปิดชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวชมสวนผลไม้ในชุมชน เช่น ส้มโอ ลิ้นจี่ มะพร้าว ซึ่งนอกจากจะทำให้ชุมชนได้เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงแล้ว ยังทำให้เกิดรายได้หมุนเวียนเข้ามาในชุมชนอีกด้วย

นอกจากนี้อาจารย์สมทรงยังได้เปิดบ้านของตนเป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจทางด้านเกษตรได้เข้ามาเรียนรู้และปฏิบัติจริง และใช้สวนของตนเป็นพื้นที่ฝึกปฏิบัติ จนเป็นเหตุให้มีผู้มาเยี่ยมชมท่องเที่ยวในชุมชนเป็นจำนวนมาก อีกทั้งอาจารย์สมทรงยังเป็นผู้ใฝ่รู้มีการไปศึกษาดูงานยังที่ต่างๆ อยู่เป็นประจำเพื่อนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวอยู่เสมอ จนเป็นเหตุให้สวนส้มโอของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจารย์สมทรงได้รับการคัดเลือกจากทางสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรบางคนที่ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้เป็นศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรอีกด้วย

ซึ่งจากการที่อาจารย์สมทรงเป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อชุมชน มีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ใส่ใจต่อประโยชน์ส่วนรวม จึงเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนทั้งในระดับท้องถิ่น องค์กร/หน่วยงานต่างๆ จนได้รับการประกาศสู่สาธารณชน และได้รับรางวัลมากมายมาการันตีความสามารถ เช่น รางวัลเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด รางวัลครูภูมิปัญญาไทย รางวัลครูเกษตรกรดีเด่น รางวัลคนดีศรีสมุทรสงคราม เป็นต้น

1.4.2 ด้านการวางแผนดำเนินงาน

การจัดการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านบางพลับแต่เดิมมีการดำเนินการกันเองภายในชุมชนโดยมี อาจารย์สมทรง แสงตะวันเป็นผู้นำในการจัดตั้ง โดยเริ่มจากการประชุมร่วมกันระหว่างผู้นำในชุมชนและกลุ่มที่สนใจการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่ เกษตรกรที่ทำสวนผลไม้ ซึ่งมีการพูดคุยวางแผนเพื่อหาช่องทางในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร เนื่องจากผลผลิตเริ่มมีมากขึ้น จึงหาวิธีจำหน่ายผลผลิตออกสู่ตลาดภายนอก และเพื่อให้เกิดการซื้อขายผลผลิตกันมากขึ้นจึงได้คิดที่จะจัดการท่องเที่ยวขึ้นมาในชุมชน โดยได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการในชุมชนมาทำหน้าที่ในการบริหารดำเนินงานการท่องเที่ยว

โดยใช้วิถีชีวิตแบบเกษตรกรชาวสวนเป็นจุดขาย เพราะคนในชุมชนประกอบอาชีพทำสวนผลไม้เป็นอาชีพหลัก โดยเปิดโอกาสให้ผู้คนได้เข้ามาเยี่ยมชมสวนผลไม้และซื้อผลผลิตในชุมชน โดยเริ่มเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้ามาซื้อ เข้ามาชิมผลไม้ และเข้ามาดูวิธีการทำการเกษตรในสวนของเกษตรกร

เมื่อชุมชนเริ่มเป็นที่รู้จักและมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนเพิ่มมากขึ้น โดยเข้ามาท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เช่น มาเที่ยวชมธรรมชาติ มาซื้อผลผลิตทางการเกษตร มาดูวิถีชีวิตของชาวสวนและการทำการเกษตร ทางชุมชนจึงได้มีการประชุมกันเป็นประจำทุกเดือนเพื่อจัดเตรียมความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยมีหน่วยงานในภาครัฐและในท้องถิ่นเข้ามาให้คำแนะนำและส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนด้วย จึงมีการทำแผนการดำเนินงานดังนี้

- 1) จัดตั้งศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2) จัดทำฐานการเรียนรู้ทางการเกษตรแก่ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน
- 3) จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนในรูปแบบต่างๆ
- 4) วางแผนการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น
- 5) จัดทำแผนการรองรับนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.3 งบประมาณ

งบประมาณในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนในระยะแรกเป็นการรวบรวมจากเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อนำมาพัฒนาพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อไปอบรมดูงานจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ซึ่งยังไม่เพียงพอเท่าใดนัก ต่อมาเมื่อหน่วยงานในภาครัฐเข้ามาให้การส่งเสริมแนะนำและพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จึงได้มีการสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณเข้ามาร่วมด้วย ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นเงินอุดหนุนให้กับชุมชนเกษตร โดยเน้นตามความเห็นของชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานท่องเที่ยว เช่น การทำลานจอดรถ ชุมจำหน่ายสินค้า ห้องน้ำ และอื่นๆ อีกส่วนหนึ่งก็เป็นค่าวัสดุในการจัดทำป้ายบอกเส้นทางไปยังศูนย์ท่องเที่ยว ป้ายแสดงที่ตั้งศูนย์ฯ ตลอดจนค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เพื่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหมให้การสนับสนุนงบประมาณในเรื่องของสาธารณูปโภค ถนน การดูแลความสะอาด และการไปอบรมศึกษาดูงานต่างๆ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร สนับสนุนงบประมาณในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ แผ่นป้าย แผ่นพับ และจัดทำเว็บไซต์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับชุมชนด้านการท่องเที่ยว และสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนทีให้การสนับสนุนงบประมาณในเรื่องของการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับสาธิตทางการเกษตร และการจัดประชุมร่วม หรือการไปศึกษาดูงานของเกษตรกรในการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร

1.4.4 สถานที่

มีการเตรียมความพร้อมในการจัดสถานที่สำหรับเป็นแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความเหมาะสม สะดวก และปลอดภัย โดยสถานที่ที่จัดเป็นฐานเรียนรู้ทางการเกษตรและการบรรยายความรู้ในเรื่องต่างๆ ของชุมชนนั้น ได้แก่ ที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล (บ้านอาจารย์สมทรง แสงตะวัน) มีการเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมืออย่างครบครัน พื้นที่กว้างขวางสะดวกต่อการเข้าเยี่ยมชม ในส่วนของพื้นที่ที่เป็นสวนผลไม้ นั้น ได้แก่ สวนของเกษตรกรในชุมชนที่มีการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมสวนผลไม้ของตนเอง ทั้งสวนส้มโอ ส้มจี๊ มะพร้าว ฯลฯ ซึ่งมีการบริการจักรยานสำหรับปั่นชมรอบสวนอีกด้วย ซึ่งแต่ละสวนสามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างง่ายและไม่ห่างไกลกัน ตลอดจนมีถนนลาดยางยาวตลอดทั่วทั้งหมู่บ้านทำให้การเดินทางเป็นไปอย่างสะดวก และสำหรับสถานที่โฮมสเตย์นั้น ได้แก่ บริเวณสวนของเกษตรกรที่ทำสวนผลไม้ตนเอง โดยเจ้าของสวนได้ใช้พื้นที่บริเวณสวนของตนทำเป็นที่พักโฮมสเตย์ เพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติวิถีชีวิตของชาวสวนได้อย่างใกล้ชิด และเตรียมพร้อมสำหรับให้นักท่องเที่ยวได้เข้าพักตลอดเวลา โดยมีให้เลือกพักถึง 9 แห่ง ในชุมชน

1.4.5 การมีส่วนร่วม

มีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้ร่วมเสนอแนะทางหรือความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวภายในชุมชน ซึ่งมีการจัดประชุมเป็นประจำทุกสิ้นเดือนที่บ้านของอาจารย์สมทรง แสงตะวัน โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวทั้งภายในชุมชนเอง ได้แก่ เกษตรกรที่จัดการท่องเที่ยว กลุ่มเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตเห็นไปเซประเยชนดานการคา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ประกอบการในชุมชน คณะกรรมการชุมชน หรือชาวบ้านที่สนใจเรื่องการท่องเที่ยวก็สามารถเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นด้วยได้ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องได้แก่ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม เกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด โดยมีกระบวนการมีส่วนร่วมในหลายลักษณะ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการคิด โดยมีการระดมความคิดร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว การเสนอความคิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนเป็นที่ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว และต้องการกลับมาเที่ยวในชุมชนอีกครั้ง

2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ เมื่อมีประเด็นสำคัญที่ต้องร่วมกันตัดสินใจ เช่น การคัดเลือกผู้นำเที่ยวในชุมชน การคัดเลือกกรรมการด้านการท่องเที่ยว การคัดเลือกพื้นที่ศึกษาดูงาน เป็นต้น ซึ่งในที่ประชุมจะมีการลงมติเพื่อให้เกิดการตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้องมีเหตุผล โดยการโหวตที่ยืดเสียงข้างมากเป็นหลัก และการตัดสินใจนั้นเป็นที่ยอมรับของที่ประชุม

3) การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยชุมชนจะมีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการท่องเที่ยว โดยให้หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องจากทั้งภาคส่วนต่างๆ มาร่วมพิจารณาจัดทำแผนโครงการท่องเที่ยว แล้วแบ่งภาระงานที่แต่ละภาคส่วนมีความเกี่ยวข้องหรือมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น การวางแผนงานโครงการสาธิตการทำเกษตร การวางแผนรองรับนักท่องเที่ยว การวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ ให้แผนงานบรรลุผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้

4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามที่แต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความถนัดและเชี่ยวชาญ เช่น การสาธิตการทำปุ๋ยชีวภาพ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การปลูกผักไร้สารพิษ ฯลฯ หรือร่วมกันจัดกิจกรรม กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อเป็นทางเลือกที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยว ตลอดจนร่วมกันจัดกิจกรรมที่เป็นการพัฒนาศักยภาพให้กับคนในพื้นที่เอง เช่น การอบรมศึกษาดูงาน การฝึกทักษะในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือควบคุม ติดตามและประเมินผลในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว การตั้งคณะกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน การจัดสรรทรัพยากรท่องเที่ยว เพื่อที่จะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้ต่อไป

กล่าวโดยสรุป ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านบางพลับ ในแง่ของผู้ที่มีอาจารย์สมทรง แสงตะวัน เป็นผู้นำในการจัดการท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ความรู้ความสามารถและมีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง โดยมีการวางแผนดำเนินงานกันเองภายในชุมชน และต่อมาได้ร่วมกับภาครัฐและท้องถิ่นร่วมกันวางแผน ดังนี้ คือ จัดตั้งศูนย์ต้อนรับนักท่องเที่ยวเชิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตร จัดทำฐานการเรียนรู้ทางการเกษตรแก่ผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงานจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนในรูปแบบต่างๆ วางแผนการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และจัดทำแผนการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทั้งภายในชุมชนและจากหน่วยงานภายในท้องถิ่นและภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม และสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ และสำหรับการจัดการเกี่ยวกับสถานที่ มีการเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม สะดวก และปลอดภัย ในทุกแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และในส่วนของความร่วมมือที่แบ่งปัน การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นไปก็เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เพื่อให้ชุมชนเป็นชุมชนท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

ขั้นตอนที่ 2 ในการศึกษาวิจัย โดยศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 การนำนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2.1.1 ก่อนการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลจากการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้ประกอบการ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จากสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม เกษตรตำบล จากสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที และพัฒนาชุมชนอำเภอ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที พบว่า แต่เดิมชุมชนบ้านบางพลับ เป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ประกอบอาชีพทางเกษตรเกษตร ทำสวนผลไม้ เช่น ส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ ชมพู่ ลิ้นจี่ มะม่วง มะพร้าวน้ำหอม รวมถึงผลไม้ตามฤดูกาลต่าง แต่ที่ทำชื่อเสียงให้กับชุมชนมากที่สุด ได้แก่ ส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ ซึ่งเป็นพันธุ์ดั้งเดิมของจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีประวัติศาสตร์การปลูกมานานกว่า 160 ปี สามารถสร้างชื่อและสร้างรายได้ให้กับชาวชุมชน เพราะเป็นส้มโอปลอดสารพิษ ลูกกลมเปลือกบาง เนื้อส้มโอมีสีเหลืองออกน้ำผึ้ง รสชาติหวานนุ่ม อร่อย และไม่มีเมล็ด ซึ่งเป็นจุดเด่นที่สำคัญของส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ และได้มีการตั้งเป็นกลุ่มผู้ปลูกส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ไร้สารพิษขึ้นในชุมชน ใน พ.ศ. 2524 โดยต่อมา จึงได้มีการส่งส้มโอเข้าประกวดในโครงการกิจกรรมต่างๆ จนได้รับรางวัลมากมาย ทำให้ชุมชนบ้านบางพลับมากเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากการมีชื่อเสียงด้านการปลูกส้มโอ และเริ่มมีผู้คนการเดินทางเข้ามาซื้อส้มโอถึงในชุมชน ในจำนวนมากขึ้น อาจารย์สมทรง แสงตะวัน ซึ่งเป็นประธานกลุ่มผู้ปลูกส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ไร้สารพิษ จึงเริ่มมีแนวคิดที่จะจัดการท่องเที่ยวขึ้นเพื่อเป็นการขยายตลาดการซื้อขายมากขึ้น และนอกจากนี้แล้วยังเห็นว่าในชุมชนยังมีการปลูกผลไม้หลากหลายผสมผสานกัน ก็น่าจะเป็นจุดเด่นสำคัญที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวได้ และด้วยความที่ชุมชนทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเกษตรเป็นหลัก จึงได้จัดการท่องเที่ยวในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้น โดยเน้นวิถีชีวิตของชาวชุมชนทำการเกษตรเป็นจุดขาย โดยไม่มีการเบียดเบียนสิ่งแวดล้อม

ชุมชนบ้านบางพลับจึงได้เริ่มดำเนินการจัดตั้งเป็นชุมชนท่องเที่ยวขึ้นใน พ.ศ. 2544 โดยมีศูนย์การท่องเที่ยวเกษตรตั้งอยู่ที่บ้านสวนของอาจารย์สมทรง แสงตะวัน ซึ่งใช้เป็นศูนย์กลางของการค้าผลผลิตทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ และมีการจัดท่องเที่ยวการชมสวนผลไม้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปเที่ยวชมในสวน ได้เห็นถึงวิถีทางการเกษตรของชาวสวน และสามารถซื้อและชิมผลไม้สดๆ ถึงในสวนได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังเปิดเป็นสถานที่ศึกษาดูงานของทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่สนใจจะเข้ามาเรียนรู้การทำเกษตร โดยมีการจัดทำเป็นฐานการเรียนรู้เพื่อให้สะดวกและสามารถสาธิตให้นักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติจริงรวมถึงมีการจัดทำที่พักแบบโฮมสเตย์ไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะพักค้างคืนอีกด้วย

โดยในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวนั้น มีการบริหารจัดการกันเองภายในชุมชน เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นหลัก มีการดำเนินการในลักษณะของคณะกรรมการกลุ่มโดยสมาชิก มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยกันคิดตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เป็นประจำทุกเดือน และมีภาครัฐได้แก่ พัฒนาชุมชนอำเภอ เกษตรตำบล นักวิชาการส่งเสริมเกษตร เข้ามาให้การสนับสนุนดำเนินงาน ตลอดจนคำแนะนำต่างๆ ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนี้ นอกจากนี้ชุมชนยังมีการจัดการรายได้และการแบ่งปันผลประโยชน์กันอย่างเป็นระบบ และโปร่งใส และได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนท่องเที่ยวดีเด่นระดับประเทศ ใน พ.ศ. 2550 และได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว ใน พ.ศ. 2551 จากการประกวดโครงการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอีกด้วย

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่าชุมชนบ้านบางพลับก่อนการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์นั้น มีจุดกำเนิดการท่องเที่ยวที่มาจากการทำเกษตร การทำสวนผลไม้ โดยเฉพาะส้มโอ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีชื่อเสียง ทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก จนทำให้เกิดเป็นชุมชนท่องเที่ยวขึ้น ในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมวิถีชีวิตของชุมชนทางการเกษตร และเลือกซื้อเลือกชิมผลไม้ภายในสวนของเกษตรได้ และยังมีที่พักแบบโฮมสเตย์ไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการค้างคืนในชุมชน โดยมีอาจารย์สมทรง แสงตะวัน เป็นผู้นำในการจัดตั้งการท่องเที่ยว ซึ่งมีการบริหารจัดการดำเนินงานกันเองภายในชุมชน ชุมชนช่วยกันคิด ตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมกันรับผลประโยชน์ จนส่งผลให้ชุมชนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและได้รับรางวัลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 หลังการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลจากการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้ประกอบการ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จากสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม เกษตรตำบล จากสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที และพัฒนาชุมชนอำเภอ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที พบว่า หลังจากได้มีการจัดการตั้งการท่องเที่ยวขึ้นในชุมชนบ้านบางพลับในปี พ.ศ. 2544 แล้ว ต่อมาใน พ.ศ. 2551 รัฐบาลในยุคของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขึ้น โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งของภาครัฐและเอกชน โดยให้มีการรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน ชุมชนจึงได้มีการนำเอานโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติ โดยได้เริ่มมีการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีการพัฒนาและได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น มีการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมกับคำนึงถึงการรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน เพื่อไม่ให้เกิดการทำลายทรัพยากรในชุมชน มีการตั้งกลุ่มมัคคุเทศก์ซึ่งก็คือคนในชุมชนนั่นเอง ในการบริการนำเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน มีการดูแลรักษาความปลอดภัยมากขึ้นในชุมชน โดยเฉพาะที่พักแบบโฮมสเตย์โดยเจ้าของที่พักมีการเข้มงวดเรื่องความปลอดภัยมากขึ้น และปรับปรุงที่พักให้แข็งแรงได้มาตรฐาน และเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ตลอดจนมีการดูแลด้านบริการสาธารณะไม่ว่าจะเป็น ด้านความสะอาด การจัดเก็บขยะ การบำรุงปรับปรุงถนน ไฟฟ้า โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหมเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

นอกจากนี้ยังมีการไปศึกษาดูงานยังชุมชนต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้และพัฒนาให้เข้ากับชุมชน ตลอดจนมีเจ้าหน้าที่ทางภาครัฐ ได้แก่ เกษตรตำบล และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มาแนะนำทางด้านเกษตรให้เกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเกษตร นอกจากนี้แล้ว ยังได้รับการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้กับชุมชน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ นิตยสาร และในระบบเว็บไซต์ ทั้งที่ชุมชนมีการจัดทำขึ้นเองหรือได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที เป็นต้น ซึ่งเมื่อชุมชนได้รับการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขึ้นแล้ว จึงทำให้ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประจำปี 2553 ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยมประเภทแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ทำให้ชุมชนได้รับชื่อเสียงมากยิ่งขึ้น และเป็นชุมชนที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง โดยความร่วมมือจากคนในชุมชนเองและแรงสนับสนุนจากภาครัฐ

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่าหลังจากชุมชนบ้านบางพลับได้นำเอาจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์มาปฏิบัติใช้ในชุมชน ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งเรื่องของ ที่พัก ความปลอดภัย ความสะอาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบสาธารณูปโภค โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและท้องถิ่น ตลอดจนคนในชุมชนเองที่เป็นกำลังสำคัญในการที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนให้เกิดความเจริญมากขึ้น

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ในรายละเอียดของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ การวางแผน การจัดการ การมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากภาคต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1.3 การวางแผน

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้ประกอบการ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจากสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม เกษตรตำบล จากสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที และพัฒนาชุมชนอำเภอ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที พบว่า ชุมชนมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน และเข้าใจง่าย โดยเมื่อมีนโยบายลงมาสู่ชุมชน ผู้นำชุมชนก็จะมีการเรียกประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในชุมชนเข้ามาประชุมร่วมกันเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับตัวนโยบาย และทำความเข้าใจร่วมกัน จากนั้นจึงมีการมอบหมายงานและหน้าที่ให้ในแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบในเรื่องของการท่องเที่ยว โดยมีหน่วยงานจากภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เกษตรตำบล และนักพัฒนาชุมชน คอยให้คำแนะนำและสนับสนุน จากนั้นเมื่อมีการดำเนินงานตามนโยบายแล้ว ก็จะมีการเรียกประชุมสรุปผลงานจากการปฏิบัติงาน โดยให้ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายได้ชี้แจงถึงผลการดำเนินงาน ซึ่งหากเกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาดขึ้น ก็จะมาคิดตัดสินใจหาทางแก้ไขร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ซึ่งจากการวางแผนที่เป็นระบบนี้ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

กระบวนการวางแผน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) มีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกัน
- 2) กำหนดแผนการปฏิบัติงาน
- 3) แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย
- 4) ดำเนินการตามแผนที่วางไว้

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการและพัฒนาในด้านการวางแผนนั้น มีการกำหนดกระบวนการวางแผน โดยมีวางแผนที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย มีลักษณะเป็นขั้นตอนเพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าใจได้ง่ายและชัดเจนตรงกัน

2.1.4 การจัดการ

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้ประกอบการ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จากเอกสารที่เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่จนดานการดำเนินงานใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม เกษตรตำบล จากสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที และพัฒนาชุมชนอำเภอ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที พบได้ว่า

- โครงสร้าง ในด้านโครงสร้างของชุมชนนั้นมีความเหมาะสม มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนในแต่ละฝ่ายหรือแต่ละกลุ่ม โดยแบ่งเป็น

- 1) ประธานศูนย์ท่องเที่ยว
- 2) รองประธานศูนย์ท่องเที่ยว
- 3) กรรมการฝ่ายต้อนรับ
- 4) กรรมการฝ่ายเลขานุการ
- 5) กรรมการฝ่ายกิจกรรม
- 6) กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
- 7) กรรมการฝ่ายเหรียญก

- บุคลากร ในด้านบุคลากรนั้น มีการคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพ และมีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว และจัดสรรหน้าที่ให้เหมาะสมกับความถนัด ซึ่งมีทั้งบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐเองและบุคลากรภายในชุมชน ซึ่งมีจำนวนเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชน

- งบประมาณ ในด้านงบประมาณนั้นมีจำนวนเพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน โดยได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชนเองก็มีการจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ไว้อย่างเป็นระบบ จึงทำให้ไม่ขาดแคลน ช่วยให้การดำเนินงานไปปฏิบัติบรรลุผลมากยิ่งขึ้น

- สถานที่ ในด้านสถานที่ มีความเหมาะสมที่จะนำเอานโยบายมาปฏิบัติได้ตลอดเวลา เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมทั้งในด้านโครงสร้าง บุคลากร และงบประมาณ จึงพร้อมเสมอที่จะรับเอานโยบายมาปฏิบัติเพื่อที่จะเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการในด้านโครงสร้างของชุมชนนั้นมีความเหมาะสม มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ในด้านบุคลากรนั้น ก็มีจำนวนที่เพียงพอ โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพ และมีประสบการณ์ ในด้านงบประมาณ นั้นมีจำนวนเพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน โดยได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชนเองก็มีการจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ไว้อย่างเป็นระบบ เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และมีความพร้อมทั้งในด้านต่างๆ ทั้งโครงสร้าง บุคลากร และงบประมาณ จึงพร้อมเสมอที่จะมีการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2.1.5 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้ประกอบการ รองนายก อบ.ก.การบริหารส่วนตำบลบางพรหม และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่นอนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่นอนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม เกษตรตำบล จากสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที และพัฒนาชุมชนอำเภอ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที สรุปได้ว่า

ชุมชนเปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมโดยผ่านทางเวทีการประชุมของชุมชน โดยจำแนกเป็น

- การมีส่วนร่วมในการคิด โดยการการจัดเวทีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม
- การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ เมื่อมีประเด็นสำคัญที่ต้องตัดสินใจเพื่อหาข้อตกลงสำคัญในอันที่จะก่อให้เกิดผลดีในการท่องเที่ยว ที่ประชุมจะมีการลงมติและร่วมกันพิจารณาตัดสินใจบนพื้นฐานของการยอมรับในที่ประชุม
- การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวในชุมชน โดยจะมีทั้งชุมชนและตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ มาร่วมพิจารณาจัดทำแผนร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานไปไปตามแผนงานได้อย่างบรรลุเป้าหมาย ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว
- การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน และนำข้อผิดพลาดที่พบมาปรับปรุงแก้ไขต่อไปได้

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า ชุมชนเปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมโดยผ่านทางเวทีการประชุม โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล จึงส่งผลดีต่อการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้โดยง่าย เพราะคนในชุมชนสามารถแสดงความคิดเห็นและทำความเข้าใจร่วมกันต่อการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และได้รับฟังข้อเสนอแนะจากภาคส่วนต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวอีกด้วย

2.1.6 การสนับสนุนจากหน่วยงานภาคต่างๆ

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้ประกอบการ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จากสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม เกษตรตำบล จากสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที และพัฒนาชุมชนอำเภอ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที พบว่าการนำนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาปฏิบัติในชุมชนบ้านบางพลับ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นผู้นำนโยบายลงมาสู่ชุมชน ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรอำเภอบางคนทีจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแนวทางปฏิบัติให้แก่ชุมชน รวมถึงภาคท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม ก็ร่วมให้คำแนะนำและส่งเสริมการนำนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติในชุมชนให้เกิดผลสำเร็จ นอกจากนี้แล้วยังมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ให้การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินงานตามนโยบายเกิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นรูปธรรมและบรรลุผล ตลอดจนสื่อมวลชนจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่มาทำข่าวและประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนด้วย

จากเนื้อหาข้างต้นสรุปได้ว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานภาคต่างๆ ทั้งภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรอำเภอบางคนทีจังหวัดสมุทรสงคราม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแนวทางการปฏิบัติให้แก่ชุมชน และการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดผลสำเร็จ และภาคท้องถิ่น ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมและบรรลุผล ตลอดจนสื่อมวลชนจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่มีส่วนร่วมมาทำข่าวเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนด้วย

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ภูมิศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ผลจากการศึกษาพบว่าหลังจากชุมชนบ้านบางพลับได้นำเอาหลักการ การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาปฏิบัติใช้ในชุมชน ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งเรื่องของ ที่พัก ความปลอดภัย ความสะอาด ระบบสาธารณูปโภค โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและท้องถิ่น ตลอดจนคนในชุมชนเองที่เป็นกำลังสำคัญในการที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนให้เกิดความเจริญมากขึ้น

เมื่อนำหลักการจัดการและการพัฒนาดังกล่าวมาสู่ชุมชน ทางผู้นำและคณะกรรมการชุมชนจึงรับมอบนโยบายและศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของการจัดการและการพัฒนา จากนั้นจึงจัดเวทีประชุมทำความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนให้เข้าใจโดยทั่วกัน โดยมีเจ้าหน้าที่จากทางภาครัฐและท้องถิ่นเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ พร้อมทั้งมีการกำหนดขั้นตอนการวางแผนการนำการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติและจัดทำเป็นแผนการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้วยโดยประกอบด้วย

- 1) การวางแผน
- 2) การจัดการ
- 3) การมีส่วนร่วม
- 4) การสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาปฏิบัติ ในด้านการวางแผนนั้น มีการกำหนดกระบวนการวางแผน โดยมีวางแผนที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย มีลักษณะเป็นขั้นตอนเพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าใจได้ง่ายและชัดเจนตรงกัน ในส่วนของการจัดการทั้งในด้าน

โครงสร้างของชุมชนนั้นมีความเหมาะสม มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ในด้านเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งบประมาณนั้นมีจำนวนเพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน โดยได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชนเองก็มีการจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของชูลีกร (2549) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยว คือ การวางแผนการ ดำเนินการโครงการ

ชุมชนแห่งนี้มีความเหมาะสมที่จะนำเอาหลักการจัดการและการพัฒนาได้ตลอดเวลา เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และมีความพร้อมทั้งในด้านต่างๆ ทั้งโครงสร้าง บุคลากร และ งบประมาณ จึงพร้อมเสมอที่จะรับเอาหลักการจัดการและการพัฒนาไปปฏิบัติ ในด้านการมีส่วนร่วม ของคนในชุมชน โดยชุมชนเปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ แสดง ความเห็นต่างๆ เช่น การทำความเข้าใจในในต้นนโยบาย การร่วมติดตามผลการดำเนินงาน เป็นต้นโดย ผ่านทางเวทีการประชุมของชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ (2547) ได้กล่าวถึงการ มีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการวางแผนการพัฒนา จะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม

การสนับสนุนจากหน่วยงานภาคต่างๆ ทั้งภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด สมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรอำเภอบางคนทีจังหวัดสมุทรสงคราม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหม จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้ ให้คำแนะนำและแนวทางปฏิบัติให้แก่ชุมชน การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนเงินงบประมาณ ตลอดจนส่งเสริมให้การนำนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติในชุมชนให้เกิดผลสำเร็จ นอกจากนี้ ยังมี ภาคเอกชน ได้แก่ หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ให้การสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณในการจัด งานเทศกาลแสดงงานผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนสื่อมวลชนจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่มีส่วนร่วมมา ทำข่าวเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสรณ์สิริ (2551) ได้ ได้กล่าวถึง การส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยว จะส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อนำผลที่ได้มาจากการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ต่อไปได้ โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการและการจัดการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ชุมชนบ้านบางพลับในช่วงก่อนการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมานั้น มีจุดกำเนิดการท่องเที่ยวที่มาจากการทำเกษตร การทำสวนผลไม้ โดยเฉพาะส้มโอ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีชื่อเสียงทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก จนทำให้เกิดเป็นชุมชนท่องเที่ยวขึ้น ในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมวิถีชีวิตของชุมชนทางการเกษตร และเลือกซื้อเลือกชมผลไม้ภายในสวนของเกษตรกรได้ และยังมีที่พักแบบโฮมสเตย์ไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการค้างคืนในชุมชน โดยมีอาจารย์สมทรง แสงตะวัน เป็นผู้นำในการจัดตั้งการท่องเที่ยว ซึ่งมีการบริหารจัดการดำเนินงานกันเองภายในชุมชน ชุมชนช่วยกันคิด ตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมกันรับผลประโยชน์ จนส่งผลให้ชุมชนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและได้รับรางวัลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอีกด้วย

หลังจากชุมชนบ้านบางพลับได้นำเอาหลักการ การจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาปฏิบัติใช้ในชุมชน ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งเรื่องของ ที่พัก ความปลอดภัย ความสะอาด ระบบสาธารณูปโภค โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและท้องถิ่น ตลอดจนคนในชุมชนเองที่เป็นกำลังสำคัญในการที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนให้เกิดความเจริญมากขึ้น

โดยการนำหลักการการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาปฏิบัติ ในชุมชนบ้านบางพลับเริ่มจาก เมื่อหลักการจัดการและการพัฒนาถูกส่งตรงมายังจังหวัด ทางจังหวัดจึงมอบหมายให้สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงครามเป็นผู้รับมอบหลักการจัดการและการพัฒนา จากนั้นได้มีการส่งต่อหลักการจัดการและการพัฒนาดังกล่าวไปยังสำนักงานเกษตรอำเภอบางคนทีอีกทอดหนึ่ง เพื่อให้เข้าถึงและใกล้ชิดชุมชนได้มากขึ้น เมื่อมีการจัดการและการพัฒนาดังกล่าวมาสู่ชุมชนทางผู้นำและคณะกรรมการชุมชนจึงรับมอบนโยบายและศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของการจัดการและการพัฒนา จากนั้นจึงจัดเวทีประชุมทำความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนให้เข้าใจโดยทั่วกัน โดยมีเจ้าหน้าที่จากทางภาครัฐและท้องถิ่นเข้าร่วมประชุมเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชี้แจงทำความเข้าใจ พร้อมทั้งมีการกำหนดขั้นตอนการวางแผนการนำการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปปฏิบัติและจัดทำเป็นแผนการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้วยโดยประกอบด้วย

- 1) การวางแผน
- 2) การจัดการ
- 3) การมีส่วนร่วม
- 4) การสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาปฏิบัติ ในด้านการวางแผนนั้น มีการกำหนดกระบวนการวางแผน โดยมีวางแผนที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย มีลักษณะเป็นขั้นตอนเพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าใจได้ง่ายและชัดเจนตรงกัน ในส่วนของการจัดการทั้งในด้านโครงสร้างของชุมชนนั้นมีความเหมาะสม มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ในด้านบุคลากรนั้น ก็มีจำนวนที่เพียงพอ โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพ และมีประสบการณ์ ในด้านงบประมาณนั้นมีจำนวนเพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน โดยได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชนเองก็มีการจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ไว้อย่างเป็นระบบ และในด้านสถานที่ มีความเหมาะสมที่จะนำเอาหลักการจัดการและการพัฒนาได้ตลอดเวลา เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และมีความพร้อมทั้งในด้านต่างๆ ทั้งโครงสร้าง บุคลากร และงบประมาณ จึงพร้อมเสมอที่จะรับเอาหลักการจัดการและการพัฒนาไปปฏิบัติ ในด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยชุมชนเปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ แสดงความเห็นต่างๆ เช่น การทำความเข้าใจในตัวนโยบาย การร่วมติดตามผลการดำเนินงาน เป็นต้นโดยผ่านทางเวทีการประชุมของชุมชน การสนับสนุนจากหน่วยงานภาคต่างๆ ทั้งภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางคนที องค์การบริหารส่วนตำบลบางพรม จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแนวทางปฏิบัติให้แก่ชุมชน การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนเงินงบประมาณ ตลอดจนส่งเสริมให้การนำนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติในชุมชนให้เกิดผลสำเร็จ นอกจากนี้ ยังมีภาคเอกชน ได้แก่ หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ให้การสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณในการจัดงานเทศกาลแสดงงานผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนสื่อมวลชนจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่มีส่วนร่วมมาทำข่าวเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชน

โดยผลจากการที่ชุมชนนำนโยบายการจัดการและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมาปฏิบัติ ทำให้ชุมชนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้นและมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก รวมถึงสภาพแหล่งท่องเที่ยวก็มีความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลาและพัฒนาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนขึ้น ผลที่ตามมาในชุมชนมีการการพัฒนาปรับปรุงให้มีมาตรฐานและมีการเพิ่มมูลค่าทำให้เป็นที่ต้องการแก่ตลาดภายนอกมากขึ้น ตลอดจนมีการพัฒนารูปแบบกิจกรรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การท่องเที่ยวให้หลากหลายเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ มากขึ้น ทั้งจากภาครัฐและเอกชน โดยในส่วนของผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นกับชุมชน ก็มีอยู่บ้างแต่ไม่เกิดผลเสียมากนัก ได้แก่ ในเรื่องของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมาจากการทิ้งขยะของนักท่องเที่ยวส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน แต่ ชุมชนก็มีวิธีจัดการ โดยการเพิ่มจำนวนถังขยะ ในจุดที่มีแหล่งท่องเที่ยว และมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางพรหมเข้ามาช่วยในเรื่องของการจัดการขยะด้วยอีกทางหนึ่ง ในส่วนของปัญหาอุปสรรคนั้น ก็จะเป็นในเรื่องของมีคคทศกผู้นำเที่ยวที่ยังขาดทักษะทางด้านภาษาอังกฤษอยู่บ้าง แต่ทางชุมชนก็จัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มทักษะต่างๆ ให้กับมีคคทศก ตลอดจนมีหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาแนะนำส่งเสริม หรือจัดผู้เชี่ยวชาญเข้ามาฝึกอบรมมีคคทศกให้กับชุมชนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

จากงานวิจัยในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบและเรียนรู้ถึงกระบวนการความเป็นมาเป็นไป และวิธีในการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลได้อย่างชัดเจนและสามารถนำความรู้จากงานวิจัยนี้มาถ่ายทอดต่อไปได้ และจากการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความความคิดเห็นว่าเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรที่จะดูแลในเรื่องของการคมนาคมอยากให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลในเรื่องของเส้นทางหรือในเรื่องของการโดยสารของนักท่องเที่ยว ปรับปรุงและอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคด้านไฟฟ้า ถนน ให้มีความสะดวกและปลอดภัยมากขึ้น ในระบบการท่องเที่ยวควรทำป้ายขอความร่วมมือไม่ให้ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และช่วยกันดูแลทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ในด้านของกลุ่มบ้านโฮมสเตย์ก็ควรสร้างความน่าเชื่อถือ โดยเน้นในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความอบอุ่นและความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และกลุ่มโฮมสเตย์หรือรีสอร์ทควรมีโครงการนำร่องโดยการใช้พลังงานทดแทน สุดท้ายนี้การดำเนินการทุกอย่างนั้นจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีความร่วมมือและความใส่ใจจากกลุ่มเครือข่าย ผู้นำชุมชน ประชากรในชุมชน และตัวนักท่องเที่ยว และที่สำคัญคือต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการถ่ายทอดความรู้เหล่านี้ให้เป็นการสืบทอดสู่รุ่นต่อไปโดยการอนุรักษ์ให้เป็นอย่างเต็ม โดยการปลูกจิตสำนึกให้กับชุมชนเครือข่ายและนักท่องเที่ยวสู่รุ่นลูกหลานสืบไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประธานผู้ประกอบโสมสตร์รวมถึงองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด พบว่าใช้ภาษาที่ค่อนข้างเรียบเรียงยาก หน่วยงานบางหน่วยงานต้องโทรไปติดต่อประสานงานก่อนที่จะไปสัมภาษณ์จริง ซึ่งบางครั้งก็ไม่สะดวกในการให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัย จึงทำให้เกิดความล่าช้า แต่เมื่อได้สัมภาษณ์ประธานผู้ประกอบการโสมสตร์รวมถึงองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีและได้รับข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยอย่างมาก รวมถึงการสืบค้นข้อมูลรายละเอียดข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามจึงมีปัญหาทางด้านของข้อมูล เนื่องจากในสื่อออนไลน์มีข้อมูลที่น้อยมากดังนั้นจึงต้องมีการสืบหาข้อมูลเพิ่มเติมจากศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านบางพลับ จึงทำให้ไม่สะดวกในการเดินของผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ้างอิง

- กรแก้ว จันทภาษา. (2554). เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ [http://home.kku.ac.th]
[21 กรกฎาคม 2554].
- กรวรรณ สังขกร. (2552). แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับการท่องเที่ยวชุมชน. เชียงใหม่ : ลีออคอินดี
ไซน์เวิร์ค.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2552). รายงานประจำปีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
2552. กรุงเทพฯ: บริษัทสามเจริญพาณิชย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวิถีชีวิตภูมิปัญญาไทย.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541). กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อบรรลุเป้าหมาย
[http://www2.tat.or.th/] [15 สิงหาคม 2554].
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2542). การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน. ชุมชนท่องเที่ยวบ้านบางพลับ
[http://cbtthaidatabase.org/] [15 สิงหาคม 2554].
- จุฑาทิพย์ เจริญลาภ และคณะ. (2550). การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2551). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชูลีกร แก้วชนะ. (2549). ศึกษาการจัดการกิจการของชมรมท่องเที่ยวเกษตรช้างกลาง กิ่ง
อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ,
สงขลา.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2544). อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.
- ดร.ชนันท์ เอมพันธ์ และสุรเชษฐ์เชษฐมาส. (2539). การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศ.
[http://www.dnp.go.th] [21 สิงหาคม 2554].
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2553). การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สุราษฎร์ธานี การวิจัยฐานทรัพยากร
เกษตรสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม ไอ ที พรินติ้ง.
- ธัญนิษา เลิศนรเศรษฐ์. (2550). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรปราการ :
กรณีศึกษา ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- นิตา ชัชกุล. (2550). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: วี.พรินท์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำชัย ทนุผล. (2542). แนวคิดและวิธีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: คณะธุรกิจ-
การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

บ้านบางพลับ. ประวัติหมู่บ้าน, [http://bangplub4.mooban thai.com] [20 สิงหาคม 2554]

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2549). การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพรสแอนด์-
ดีไซน์ จำกัด.

บุญหลิบ พานิชชาติ และคณะ. (2552). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหน่วยที่ 1 –
7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ.(2545). ความรู้เรื่องการท่องเที่ยว,[http://vclass.mgt.psu.ac.th]
[11 ตุลาคม 2554].

บำเพ็ญ เขียวหวาน. (2551). การวิจัยชุมชนและการวางแผนพัฒนาชุมชน. นนทบุรี: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปรีชา แดงโรจน์. (2544). อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: บริษัทดวงกลม
จำกัด.

ปองพล ธวัลหทัยกุล และคณะ. (2552). แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน-
กลุ่มจังหวัดอีสานใต้. ใน เทิดชาย ช่วยบำรุง, รวบรวมบทความวารสารวิชาการการ-
ท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ปี 2551(หน้า 228) กรุงเทพฯ: บริษัท พีทู ดีไซน์ แอนด์พริ้น
จำกัด.

พจนาน สวนศรี. (2546). คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. กรุงเทพฯ: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิต-
และธรรมชาติ.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจด์. (2553). การท่องเที่ยวชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ราชกิจจานุเบกษา(พ.ศ2551). พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ 2551, จาก
[http://law.longdo.com] [11 ตุลาคม 2554].

รณภพ เจริญบุญ. (2553). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควจังหวัด
กาญจนบุรี เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์ ศศม.
มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

ลัดดาวัลย์ เพชรไพโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี
การพิมพ์จำกัด.

ลินจง โพชารี. (2552). การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างมีส่วนร่วมบนฐานภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย. ใน เทิดชาย ช่วยบำรุง, รวบรวมความ-
วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ปี 2551(หน้า 118) กรุงเทพฯ: บริษัท พีทู-
ดีไซน์ แอนด์พริ้น จำกัด.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วรรณ วรชวานิช. (2539). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ท่าพระจันทร์.
- วรรณ วรชวานิช. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิมล จิโรจพันธ์ และคณะ. (2548). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: อัลฟ่ามิเลนเนียมจำกัด.
- วีไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ. (2553). สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว : ตลาดน้ำอัมพวา.
วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา, 1(1), 52.
- วิสาขา อุเทนะพันธ์. (2546). สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อ การ
ท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- วเรช จันทกร (2527). การนำนโยบายไปปฏิบัติ : ตัวแบบและคุณค่า. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา
บริหารศาสตร์.
- ศรัณยา วรากุลวิทย์. (2551). ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน
จำกัดสามลดา.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). สังคมวิทยาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- สถาบันคลังสมองของชาติ. (2552). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-
ศิลปากร.
- สินธุ์สโรบล และคณะ. (2546). การท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่-
ภาคเหนือ. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล และคณะ. (2551). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพรรณิสงวนพัฒน์. (2547). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนไทลื้อ ตำบลห้วยวน อำเภอเชียง-
คำ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สุรัตน์ วรารัตน์. (2541). การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดสกลนคร. สกลนคร: สำนัก-
ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรณ์สิริ รวีโรจน์วรกุล. (2551). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัด-
ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- โสภณ บุญล้ำ และคณะ. (2552). รูปแบบกิจกรรมและเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของกลุ่ม-
ผู้ผลิตไข่เค็มไชยาตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ใน เทิดชาย ช่วยบำรุง, รวม
บทความวารสารวิชาการ การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ปี พ.ศ. 2551(หน้า 384).
กรุงเทพฯ: บริษัท พีทู ดีไซน์ แอนด์พรีน จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม-
แห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ.พรีนติ้ง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม. (2551). ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม

[www.samutsongkhram] [5 พฤศจิกายน 2554].

สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว. (2550). คู่มือเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน. กรุงเทพฯ:

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2551). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวิถีชีวิตภูมิ
ปัญญาไทยด้านต่างๆ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.

อิศรัฎฐ์ รินโรสง และคณะ. (2552). รายงานการวิจัย รูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง-
อนุรักษ์ของชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. สงขลา: หน่วยวิจัยเพื่อการพัฒนา-
สังคม มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ภูมิศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม”

วันที่..... เดือนพ.ศ.

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ด้านการวางแผน

1. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้ดำเนินการวางแผนด้านใดบ้าง
.....
.....
.....
2. การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบใดบ้าง
.....
.....
.....
3. การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนมีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไรบ้าง
.....
.....
.....
4. ระยะเวลาวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน (แผนระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว)
เพราะเหตุใด
.....
.....
.....
5. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีปัญหาหรืออุปสรรคในด้านใดหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการจัดการ

6. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้อย่างไรบ้าง
.....
.....
7. โครงสร้างการบริหารงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีรูปแบบเป็นอย่างไร
.....
.....
8. โครงสร้างการบริหารงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีความเหมาะสมและเป็นระบบหรือไม่อย่างไร
.....
.....
9. ความพร้อมของบุคคลในการเข้ามาจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน
.....
.....
10. งบประมาณที่ชุมชนได้นำมาจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ได้มาจากแหล่งใดบ้าง
.....
.....
11. งบประมาณที่ชุมชนได้นำมาจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ถูกนำมาใช้ในด้านใดบ้าง
.....
.....
12. ความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนอยู่ในสภาพที่สามารถต้อนรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลาหรือไม่
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13. มีการปรับปรุงหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ด้านการมีส่วนร่วม

14. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการดำเนินงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน หรือไม่
อย่างไร

.....

.....

.....

15. องค์กรหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใน
ชุมชนหรือไม่อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคต่างๆ

16. หน่วยงานภาคต่างๆเข้ามาสนับสนุนในเรื่องใดบ้าง และอย่างไร

- ภาครัฐ

.....

.....

.....

- ภาคเอกชน

.....

.....

.....

- หน่วยงานอื่นๆ

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 1 อาจารย์สมทรง แสงตะวัน เป็นผู้นำในการจัดการท่องเที่ยว

รูปที่ 2 ผู้วิจัยร่วมสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3 ผู้วิจัยร่วมสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากรองนายกอบต. นายบำรุง โชติช่วง

รูปที่ 4 ผลิตผลจากการเกษตรในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5 ที่พักโฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยว

รูปที่ 6 ศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้